

Ponedjeljak, 31. oktobar 2006.

Svedok Veselin Šljivančanin

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 9.00 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobro jutro. Gospodine Moore, izvolite?

TUŽILAC MOORE: Dobro jutro.

SUDIJA PARKER: Pre nego što počne gospodin Moore, gospodine Šljivančanin, mogu li da vas podsetim da je svečana izjavu koju ste dali i dalje na snazi.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam puno. Časni Sude, pre nego što počnemo, kao što sam najavio, imamo četiri registratora za svedoka i za Pretresno veće. I sada bih hteo da se pozabavim ovim prvim registratorom kada se podeli, on je označen sa: "Vojni dokumenti i ostalo". Prevodioci su već dobili svoje primerke. Hteo bih samo da objasim kako će se koristiti dokumenta. Ja se nadam i verujem da na početku postoji jedan indeks na dve strane u kojima piše da u ovom registratoru se nalazi 32 tabulatora sa dokaznim predmetima. Recimo ako uzmemo na primer tabulator proces koji je dokument na engleskom jeziku, onda je tabulator 2 verzija na BHS-u. I to je sistem koji smo koristili svuda, osim u dva izuzetka. To je onaj problem sa kojim smo se suočili juče, a tiče se tabulatora 17 i 18 u kojima je prevod na BHS odmah iza originala. Tako da ako pogledate tabulator 17, videćete da se tu nalazi jedan deo dokumenta, a odmah iza njega ide prevod na BHS-u. U drugim tabulatorima je korišćen sličan sistem. Mogu li na bilo koji način da pomognem, časni Sude?

SUDIJA PARKER: To je izvan vaših mogućnosti odande, gospodine Moore. Vi mi više pomoći ne možete, ali ću nastaviti da se trudim da nađem uskoro transkript na ekranu. Nastavite, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam puno, veoma ste ljubazni.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC MOORE - NASTAVAK

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, kada se budem pozivao na dokumente, pokušaću da vam kažem broj tabulatora koji se nalazi sa desne strane. Je li vam to jasno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine Moore. Jasno je.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Šljivančanin. Sada vas molim da pogledamo tabulator 3 i 4. Tri je verzija na engleskom, a 4 na BHS-u. To je

poznato kao dokazni predmet 396. Imate li te propise pred vama, gospodine Šljivančanin?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, "Propisi o primeni pravila međunarodnog ratnog prava".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Sada bih, kao što vidimo ovde ima sadržaj, a ja bih hteo da se sad osvrnemo na određena pravila i to vrlo ukratko. Ako pogledamo Pravilo 20, videćemo da se ovde konkretno spominje "lična odgovornost zbog povrede pravila ratnog prava". Ja ću to pročitati kako bi ušlo u zapisnik: "Lično je odgovoran za povredu pravila ratnog prava svaki pojedinac, vojno ili civilno lice, koje izvrši tu povredu ili naredi da se ona izvrši. Nepoznavanje odredbi pravila ratnog prava ne isključuje odgovornost onih koji su te odredbe povredili." Da li bi moglo da se kaže, da ste vi bili upoznati u opštim crtama, možda i konkretno, sa ovim osnovnim pravilima?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam i kao student Vojne akademije izučavao predmet Propisi i pravo. Između ostalog, izučavali smo teme iz Međunarodnog ratnog prava i bio sam upoznat.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. U ovom članu postoje četiri pasusa. Treći se odnosi na odgovornost pred Međunarodnim sudom. A onda u četvrtom pasusu se kaže da: "Osoba koja izvršava, organizuje, podstrekuje ili pomaže izvršenje povrede ratnog prava ili saučestvuje u tom izvršenju, takođe će odgovarati kao izvršilac." Dakle, da li ste u vezi sa vašim poslednjim odgovorom vi bili upoznati i sa ovom činjenicom?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, stoji u ovom članu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Hajde sada da pređemo na član 21 koja ne nosi odgovarajući naslov. Tu se kaže: "Odgovornost za postupke potčinjenih". To je naslov, ali sadržaj je donekle drugačiji po meni: "Vojni starešina je lično odgovoran za povrede pravila ratnog prava ako je znao ili je mogao da zna da njegov potčinjeni ili..." i sad ovo naglašavam, "...ili druge jedinice ili pojedinci, pripremaju izvršenje takvih povreda, pa u vreme kada je još bilo moguće sprečiti njihovo izvršenje, ne preduzme mere da se te povrede spreče. Lično je odgovoran i onaj vojni starešina koji zna da su povrede pravila ratnog prava izvršene, a protiv prekršiloca ne pokrene disciplinski ili krivični postupak; ili ako nije nadležan za pokretanje postupka, prekršioce ne prijavi nadležnom vojnom starešini." Ovo je naslovljeno "Odgovornost za postupke potčinjenih", ali ja vam kažem da je ovo konkretno pravilo mnogo šire jer se ono odnosi i na potčinjene jedinice ili na druge jedinice ili na pojedince. Vi ste pohađali razne kurseve i više škole, dostigli ste visoki rang u okviru JNA. Da li bi se moglo reći da ste vi bili upoznati i sa odgovornošću koja proističe na osnovu ove tačke?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam kao starješina uvijek bio svjestan da u potpunosti odgovaram i da treba da vaspitavam i svoje potčinjene i da odgovaram za njihove postupke tamo gde sam ja radio i gde sam bio. Nisam tada baš čitao detaljno svako uputstvo, ali rekao sam da sam upoznat sa ovim odredbama međunarodnog prava. I iz ovoga ovde što sam sad čuo i što ste vi pročitali, tada trenutno u Vukovaru sam, moji potčinjeni su bili referenti bezbednosti koji su bili u mom odeljenju, nisam imao potčinjenih jedinica, a i nisam tada ni saznao, ni primetio, ni čuo da su pravili krivična dela. Sve one pojedince iz jedinice za koju sam ja odgovarao kao načelnik bezbednosti, i u zoni kao što ste videli iz mojih izvještaja,

koji su pravili sitne disciplinske greške, mi smo preduzimali mjere i udaljavali iz jedinice.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možemo li molim vas da se vratimo na pitanje, jer jasno je da se ovo odnosi direktno na odgovornost za radnje potčinjenih, ali da tu postoje i dve druge kategorije pored potčinjenih, a to su druge jedinice - a to se jasno odnosi na jedinice koje nisu bile njemu potčinjene, ili pojedinci - a to se odnosi na civile, i to logično proističe iz člana 20. Dakle, ne radi se samo o potčinjenim jedinicama, već jedinicama uopšte i civilima. Vi ste bili upoznati sa tim, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Vi ste bolji pravnik od mene i vi tumačite zakone i članove onako kako vjerovatno odgovara vama kao pravniku. Ja sam vam rekao kako... Ja sam upoznat sa ovim propisima i pravilom, izučavao sam ga na Vojnoj akademiji. I sve što sam činio, činio sam u duhu propisa i zakona. A upoznat sam da su i moji potčinjeni koji su tada sa mnom bili, radili u skladu sa zakonima i propisima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hajde da ostavimo sada po strani ove elemente koje se tiču pravnika i oficira. Ono što je ovde rečeno je zapravo vrlo zdravorazumski, tu se kaže: ukoliko ste vi oficir i neka jedinica je podređena vama, vi ste dužni da sprečite i zaustavite izvršenje nekog zločina. Ukoliko ste oficir i znate da tamo neke druge jedinice su umešane u nešto, vi morate da to zaustavite ili da razrešite to. Isto to morate da uradite i kada civili to čine. Ovo zato nije samo pravna konstrukcija, zar ne? Ovo je jedno zdravorazumsko pitanje, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Normalno, i kao oficir, i kao čovek, dužan sam da se borim protiv bilo kakvih krivičnih postupaka i krivičnih radnji. I ja sad naglašavam - ali u okviru svoje nadležnosti, u onoj zoni za koju sam ja mogao da ima uticaj.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hajde sada da pogledamo ključni deo člana 21. Tu se kaže u vezi sa planiranjem izvršenja krivičnog dela: "... u vreme kada je to još uvek moguće - sprečiti izvršenje krivičnog dela." To po meni znači da je krivično delo već u toku i da postoji mogućnost da se prekine njegovo izvršenje. U tom slučaju, po Pravilu 21, oficir je obavezan da interveniše. To je tačno, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Oficir je obavezan da interveniše odmah čim sazna da postoji ikakva sumnja. Ali tamo gde sam ja bio nisam tada ni saznao ni čuo da se planiraju bilo kakva krivična dela. Ja sam rekao da smo mi i najmanje disciplinske prestupe pojedinih vojnika, ovde izdvajam: dobrovoljaca, teritorijalaca, odmah sprečavali, upućivali čak i u vojni istražni zatvor u Beograd, ima i za to dopis Odeljenja za krim-tehničare iz bataljona vojne policije, i udaljavali ih iz zone.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U čemu je značaj poslednjeg pasusa u ovom članu, gde se kaže da " propusti da prijavi ovaj prekršaj svom nadređenom vojnom starešini"?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Značaj je veliki - da svaki starješina mora odmah prijaviti i disciplinske prestupe, a ne samo krivične, i tražiti da se preduzmu mjere ako on nije u mogućnosti da to spriječi ili uradi. I do mene nisu tada dolazila saznanja da je neko pravio krivična dela, ovakva o kakvima mi ovde raspravljamo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li se ovaj član odnosi na gospodina Mrkšića?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam juče isto pokušao da vam kažem, gospodine Moore, ja sam ovde seo kao čovjek, starješina i svjedok, i rekao iz kojih razloga, da kažem sve ono što ja znam, ali nisam seo ni kao sudija, ni kao pravnik - da ja tumačim na koga se sve odnosi. Ja kažem - odnosi se na sve starješine u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, pošto je ovo pravilo bilo za Jugoslovensku narodnu armiju. Pa, nemam da imenujem posebno da li se odnosi ili na ovog, ili na onog, odnosi se na sve starješine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ukoliko je to vaš odgovor, neka to bude. Ja ću se najverovatnije u dogledno vreme vratiti na ovaj dokument, ali sada da pogledamo tabulator 1 koji je engleski dokument, a tabulator 2 je dokument na BHS-u. Za zapisnik, ovo se odnosi na dokazni predmet 107, i naslov je: "Pravila službe organa bezbednosti u oružanim snagama Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije". I uz vaše dopuštenje, osvrnuo bih se na nešto što je pokrenuo gospodin Lukić, ali dosta kratko. To se odnosi na stranu 7 na engleskom, gde se kaže "Zadaci organa bezbednosti", a onda nas interesuje tačka 6 u okviru toga. Da li ste to našli?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Ja sam vas juče pitao da li se slažete sa tim da je organ bezbednosti, ja ću sad malo promeniti formulaciju, dopunski par očiju i ušiju za komandanta i komandu? Hajde sada onda da pogledamo kakvi su zapravo zadaci organa bezbednosti, kako je ovde navedeno. Pod tačkom 6 stoji: "Organi bezbednosti su nosioci otkrivanja, praćenja i sprečavanja obaveštajne i druge delatnosti stranih vojno-obaveštajnih službi i neprijateljske delatnosti jugoslovenske emigracije koji se vrše u zemlji ili iz inostranstva, a koje su usmerene protiv oružanih snaga i pripreme oružanih snaga za odbranu zemlje, a organi bezbednosti JNA takođe imaju obavezu i u vezi sa delatnostima NVO organizacija." Dakle, ukoliko se to odnosi na vukovarski scenario, ovde se spominje otkrivanje, praćenje i sprečavanje. Slažete se sa tim svakako, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine, ja moram da vam opet odgovorim da se ne slažem nikako da sam ja kao organ bezbednosti bio oči i uši bilo koga, ja sam stručno izvršavao svoje zadatke. A ovo ovde što vi kažete, ovde se tačno kaže: otkrivanje, praćenje, obaveštavanje stranih vojno-obaveštajnih službi. To je velika... velika razlika.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ono što pokušavam da kažem, gospodine Šljivančanin jeste u čemu se sastoji funkcija organa bezbednosti. Meni je jasno da se ovo možda ne odnosi na Vukovar, ali ja govorim o funkciji organa bezbednosti koja se sastoji u otkrivanju, praćenju i sprečavanju. Pogledajte pasus B, molim vas: "otkrivanje i sprečavanje neprijateljske delatnosti pojedinaca, grupa ili organizacija prema oružanim snagama i pripadnicima oružanih snaga, a organi bezbednosti JNA takođe deluju i prema NVO organizacijama i zaposlenima u tim organizacijama". I onda se nastavlja. Ali, ponovo "otkrivanje i sprečavanje neprijateljske delatnosti pojedinaca, grupa ili organizacija". Zar vam to ne ukazuje na proaktivnu ulogu, gospodine Šljivančanin?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam, i odgovarajući ovde gospodinu Lukiću, a i sada vama, rekao ovo što vi čitate su zadaci čiji su nosioci organi bezbednosti. I tačno, u tački B, ovo što ste sad pročitali, stoji ovo što ste vi rekli: "neprijateljske delatnosti pojedinaca, grupa i organizacija prema oružanim snagama i

u oružanim snagama". Ako poštovani Sud i vi imate vremena, ja mogu da vam objasnim primer jedan na kojem sam ja radio po ovoj tački. Šta to znači? Kako sam ja to razumjevaio. Ako ne, ovo se slažem da je tačno ovako kako ste vi pročitali.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne, gospodine Šljivančanin. Vi imate tri advokata i oni mogu da razreše bilo šta što je vezano za ovo tokom naredna mislim skoro četiri dana. Ja vam postavljam vrlo jednostavno pitanje: Ovaj pasus B se odnosi na vukovarski scenario, zar ne? On se odnosi na društveno uređenje koje je uspostavljeno Ustavom SFRJ, koje je ugroženo, o tome kako su ugrožene oružane snage, bezbednost zemlje i priprema oružanih snaga za odbranu zemlje. Vi ste otišli kao pripadnik JNA u Vukovar još uvek verujući u Jugoslaviju, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam otišao kao pripadnik Jugoslovenske narodne armije po zadatku koji smo dobili od pretpostavljene komande. I verovao sam u tu državu i verovao sam da će opstati, i trudio sam se da ove zadatke izvršavamo propisno i pravilno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada se koristi ova formulacija: "otkrivanje i sprečavanje neprijateljske delatnosti pojedinaca, grupa ili organizacija", a to je upereno protiv ustava SFRJ, zar se ne bi moglo reći da su osobe koje su se nalazile u Hrvatskoj, u Vukovaru, oni koje ću ja nazvati iz praktičnih razloga "hrvatskim braniocima Vukovara", da oni spadaju upravo u ovu kategoriju, zar ne? Oni su se borili protiv Jugoslavije, radili su na tome da se raspadne Jugoslavija i njen ustav, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja kad me pitate, moram da kažem da se ne slažem sa tim terminom "branioci Vukovara". Svi smo mi bili branioci, zavisi kako ko gleda. Ja prihvatam termin "paravojne formacije Hrvatske". I što se toga tiče, ja lično tada kao čovek verovao sam da hrvatski narod nije protiv Jugoslavije, i da je za mene kao organa bezbednosti najvažnije bilo da pronađemo i privedemo pred lice pravde vođe tzv. oružane pobune, one koji su to organizovali, i možda i na silu primorali, kako su nam pričali ovi koji su bili uhapšeni, i nasilno mobilisali neke ljude i dali im oružje da moraju da stoje na nekim barikadama. Za mene su bili najvažniji podstrekači te akcije, možda njih deset-petnaest, ako bi se privelo pravdi, da bi se to sve razrešilo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali pod 6B se konkretno govori o situaciji u Vukovaru, zar ne? Onako kao što ste je vi videli?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ovde se nigde ne pominje u ovom pravilu Vukovar, nego se pominje uopšteni zadaci, a ja sam rekao kako ja smatram taj uopšteni zadatak. To su znači zadaci, precizirani protiv... protiv podriivanja ustavnog uređenja i narušavanja sistema tadašnjeg funkcionisanja u Jugoslaviji. A svi oni koji su bespravno se naoružavali i pucali na pripadnike Jugoslovenske narodne armije koja je bila tada legalna vojska, oni su činili krivična dela. Ali ja sam tada kao organ bezbednosti smatrao, ponovo ponavljam - da nisam verovao da je hrvatski narod protiv Jugoslavije, ali da pojedinci koji su podstrekavali i primoravali ljude da nose oružje - jesu, i da je trebalo licu pravde privesti te ljude, i da bi se to sve onemogućilo i spriječilo dalje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da sada uzmemo ovaj vaš odgovor. Da li vi prihvatate da osobe koje svojevotjno otvaraju vatru na pripadnike Jugoslovenske narodne armije koja je, kako vi kažete, u to vreme bila regularna armija, da oni

podrivaju ustavni poredak i narušavaju sistem koji je funkcionisao u Jugoslaviji u to vreme?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ne podrivaju svi taj sistem, oni čine krivična dela koja mogu biti kažnjena po određenim članovima zakona ili mogu biti određena lica i zavedena, a ja sam tada smatrao, a smatram i danas, da su sistem podrivali pojedinci koji su se iz ko zna kojih razloga organizovali i tražili, podstrekavali pojedine ljude da prave takva nedela.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A to bi onda predstavljavalo podrivanje i narušavanje ustavnog poretka, kako ste ga vi u to vreme videli, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno je, korektno je da je svaka oružana pobuna podrivanje ustavnog poretka.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da sada pređemo na tačku C. Nadam se da ću sa ovim pitanjima ići brže. "C" se odnosi na primenu mera i kontraobaveštajnog delovanja i odnosi se na teritorije, zone u odnosu na odbranu zemlje. Znači, sprovođenje ovih mera je vrlo aktivno uključivanje organa bezbednosti. Nije li tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačka C podrazumeva provođenje mera i radnji kontraobaveštajnih zadataka, koji su vrlo važni u radu organa bezbednosti. A ti kontraobaveštajni zadaci su prvenstveno bili tada na zaštiti planova, objekata, dokumenata, lica značajnih za oružane snage i uopšte ono što je važno u oružanim snagama za odbranu zemlje. I to je... kontraobaveštajni rad je jedan od teških i mukotrpnih obaveza koje su imali organi bezbednosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: D: Prikupljanje i proveravanje podataka za operativne potrebe organa bezbednosti i vršenje bezbednosne provere lica za popunu oružanih snaga. Tu organ bezbednosti proverava da li su svi oni koji dolaze u armiju - osobe kojima može da se veruje. To se možda ne primenjuje toliko u Vukovaru, ali to jeste jedan od zadataka, zar ne i on je veoma pro-aktivan?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, gospodine Moore. Evo jedan vrlo važan moj zadatak je bio, kao organa bezbednosti, da se mora izvršiti provera svih ljudi koji stupaju na dužnost u Gardijsku brigadu, pa i vojnika. I ja sam o tome nešto i govorio, kakva je bila struktura vojnika koji su poslani 1991. godine i pisao informacije, na odsluženje vojnog roka - jer su nam namerno podvaljivali; neki teritorijalni organi sa svih prostora Jugoslavije koji su možda bolje znali ideje o razbijanju Jugoslavije nego što sam ja znao. I za nas je ova provera bila značajna zato, da kažem ovde pred časnim Sudom, što recimo vi morate tom mladom čoveku da date pušku, oružje, municiju i da ga odredite da čuva određenu ličnost, a on sa tom puškom ako je neki psihopata, nestabilan čovek, može da napravi mnoge probleme i zlo. Jer su vojnici Gardijske brigade u miru vrlo često bivali, za razliku od drugih, naoružani, sa bojevom municijom na izvršavanju zadataka.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da sada molim vas pogledamo tačku F. I zamolio bih vas da pri tom imate na umu Vukovar: "Organizovanje i obezbeđenje funkcionisanja informacionog sistema organa bezbednosti za potrebe analize podataka i saznanja, izveštavanja, informisanja, rukovođenja i usmeravanja iz delokruga organa bezbednosti u skladu sa ovim pravilom ili drugim propisima i opštim aktima." Kako je uopšte moguće da kažete da organ bezbednosti ne predstavlja oči i uši komande, kada se aktivno primeni ono što je napisano u tački F?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja ovu tačku drugačije shvatam. Znači, mi smo kao organi bezbednosti u svom odeljenju trebali da vodimo jednu analitiku našeg rada, i da godišnje vršimo analizu na kojim zadacima, znači prikupljanjem podataka i svega, i da vršimo analizu i tražimo neka iskustva kako smo mi to radili. Pa da bi to uradili dobro, trebali smo razvijati i informacione sisteme. Znači kao što je posle bila pojava kompjutera, da čuvamo najvažnija dokumenta, da vršimo uprošćavanje i da vidimo analizu tih zadataka. Ova tačka je išla na neku analitiku godišnjeg rada organa bezbednosti u okviru jednog odeljenja, prikupljanja, ne odjednom, da se mogu svi ti zadaci sažeti, reći kako. Ja sam tako to shvatao, a mislim, i sad tako shvatam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali, analiza podataka i obaveštajnih podataka može takođe da se odnosi na informacije koje dolaze iz SSNO, zar ne? Dolaze izveštaji o tome ko je aktivno uključen. Zar se to takođe ne primenjuje i na vašu tajnu mrežu koju ste spominjali?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Vršila se analiza svih podataka. Kod nas su vršene analize neke kraće i mjesečno, ali najvažnije analize i detaljna informaciona obrada tih podataka vršena je godišnje i sumirana iskustva. I onda nekako i predlagane nove mere u unapređivanju metoda i da li smo pravilno koristili metode rada organa bezbednosti. To koliko sam ja bio u organima bezbednosti, koliko sam mogao to da naučim. Ja sam bio dvije godine, kažem vam, ali nemojte mi tražiti da sam ja neki veliki stručnjak za bezbednost, ali sam tako to shvatao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Uz svo poštovanje prema ovom što kažete gospodine Šljivančanin, dve godine je izuzetno dugo vreme, i to vas ne oslobađa odgovornosti koje ste vi imali u Vukovaru, pa hajde da to sasvim objasnimo. Šta znači "obaveštajni podaci"?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Obaveštajni podaci znači da se prikupljaju podaci o onim licima i svima koji su ubačeni ili infiltrirani da rade protiv jedinice u kojoj sam ja organ bezbednosti, ili da se bave bilo kakvim obaveštajnim radom da bi stekli uvid o stanju, o borbenoj gotovosti ili uticali na ljude te jedinice da preko njih podrivaju borbenu gotovost te jedinice.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mogu li ja jednostavno da kažem da je obaveštajni rad nešto što uključuje prikupljanje obaveštajnih podataka unutar armije, unutar jedinice u to vrijeme, kao i spoljni obaveštajni rad na prikupljanju podataka koji dolaze iz drugih jedinica ili organizacija kao što je SSNO? To je jedna linija obaveštajnog rada na kojem bi vi delovali, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine Moore, u Jugoslovenskoj narodnoj armiji postojao je organ za bezbednost i obaveštajni organ. Da ja to najkraće uprostim: organ za bezbednost, znači, borio se protiv obaveštajnih organa drugih koji su delovali prema JNA, a obaveštajni organ JNA prikupljao je ove podatke o kojima vi govorite od drugih. Znači, ja sam radio kontraobaveštajno, a ovi su drugi radili obaveštajno. Eto tako najkraće da vam to kažem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja bih vam sugerisao da to nije tačno. Ja bih sugerisao da ste vi prikupljali obaveštajne podatke pojedinačno od vojnika kao što ste nam i rekli, da ste sa njima razgovarali na liniji fronta, utvrđivali kakva je borbena gotovost, kakav je njihov moral i da li postoje ikakvi problemi. Da li vi to prihvatate ili ne kao opšti koncept?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam i juče rekao da sam ja u Vukovaru bio na liniji fronta. Ja smatram da je to bila oružana pobuna i da sam prikupljao podatke u svojoj zemlji i na svojoj teritoriji - ko su nosioci oružane pobune, koje oružje imaju, i da li mogu do njih doći - da privedem licu pravde te... te ljude.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ponovo ću postaviti pitanje: da li vi prihvatate kao opšti princip da ste vi prikupljali obaveštajne podatke od svojih vojnika, vojnika JNA, u pogledu morala, u pogledu njihove borbene gotovosti, zamora ili bilo kakvih drugih problema koji su postojali u to vreme? Da li to prihvatate ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja ne bih rekao da su to obaveštajni podaci, to su bili redovni podaci koji su mene interesovali, kakvo je stanje u jedinici u kojoj sam ja načelnik bezbednosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ću upotrebiti reč "informacije". Dakle, vi to prihvatate, kao prvo. Drugo, da li prihvatate da ste dobijali informacije drugih organizacija, na primer od SSNO, koje su vam davale informacije o tome što bi se moglo događati u Vukovaru ili u nekim drugim područjima. Da li to prihvatate kao drugi element?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam rekao ovde i pokazao da sam od načelnika bezbednost kabineta saveznog sekretara dobijao informacije koje je on dobijao iz uprave bezbednosti o onome što se odnosilo na organizatore tada oružane pobune u Vukovaru.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja bih vam sugerisao da je odgovor na to : "Da". Kao treće, da li prihvatate da ste pokušavali da dobijete informacije o tome ko se u stvari borio protiv vas, stvarna lica i njihovi brojevi? Vi ste znali za Jastreba, ali tražili ste takođe i druga imena, zar nije to tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, ništa nije tajna, tražili smo lica koji su organizatori oružane pobune i vođe toga svega što se dešava u Vukovaru. Između ostalog, ja sam najviše tražio Jastreba kojeg sam znao tada, dobio sam informacije od nadležnih organa, da je on bivši potpukovnik Jugoslovenske narodne armije, i to čak mislim da je bio iz službe vazdušnog osmatranja i javljanja, ako se ne varam. I želio sam da se sa njim sretnem, da razgovaramo kao ljudi. I skretao sam mu pažnju da je ružno da ginu naši dojučerašnji zajednički vojnici i narod toga grada, i da je ružno da se uništava tako lijep grad. Stvarno sam to želio ljudski da razgovaram sa njim i da pustimo politici i narodu nek odluči ko će kako da živi, a da ne vodimo borbu. Do juče smo živeli zajedno, zašto bi se sad između sebe ubijali? To je bila moja namera.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, ja bih vas zamolio da pokušate da se usredsredite na pitanja. Ja kažem da ste vi pokušavali da nađete ko je to protiv koga se borite, dakle koja su to imena, koji su brojevi, koje jedinice? To je tačno, zar ne? I ja sugerisem da je to savršeno očigledno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine Moore, ja vam kažem šta sam ja tada mislio, a ja ne mogu sad vama odgovarati kako vama odgovara. Ja vam kažem, moja je jedina želja u početku bila da se sastanem sa gospodinom Jastrebom i verovao sam, ako se sastanemo, da ćemo kao dva oficira Jugoslovenske narodne armije naći rešenje da se ne bijemo i ubijamo između sebe. Ja sam bio ubeđen. A sad, kako vi hoćete da vam odgovorim na pitanje? Ja... ja iznosim svoja osećanja i ono što

sam ja želio. A stvarno ne mogu da vas razumjem, verujte mi kao čoveku, nemojte mi nametati da vam stalno odgovaram kako vama odgovara. Ja ću vam odgovarati uvek ono što jeste i što sam imao na duši i na srcu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A četvrta kategorija, ne kažem da je to apsolutno, međutim zbog pogodnosti u unakrsnom ispitivanju, vi ste pokušavali da utvrdite za koga ste vi smatrali da je odgovoran za tu oružanu pobunu, tih 10 ili 14 ljudi. Zar nije to tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Kako su borbe odmicale i kako je sve više ljudi ginulo, i kada mi je gospodin Vance rekao da hrvatski narod Jugoslovensku armiju pripada... Jugoslovensku narodnu armiju prihvata kao agresorsku, iskreno, pomislio sam - zašto upotrebljavati silu i zašto to raditi? Treba spasiti ono što se može spasiti i učiniti sve da se spase zarobljeni vojnici Jugoslovenske narodne armije i starešine, i neka politika razreši ta... te stvari. Pa sam se kasnije interesovao, po onome kako sam rekao, da se što više tih pripadnika paravojnih formacija privede, da bi se razmenili za naše zarobljene vojnike i starješine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali vi ste upotrebili ovde 15 godina posle reč "hrvatski", ali u svojim izveštajima niste tu reč koristili, već ste koristili reč "ustaše", zar nije to tačno? Ili vi kažete da nikada ni u jednom formalnom, zvaničnom dokumentu niste upotrebili reč "ustaše"?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne kažem, ja sam upotrebljavao riječ "ustaše", jer su sami oni sa kojima sam ja razgovarao na radio-stanicu, sebe nazivali ustaše, i s tim su se ponosili i dičili. Meni je ta riječ bila strana. Iz izučavanja istorije naroda Jugoslavije, ja sam znao da su ustaše u Drugom svjetskom ratu bile na strani fašista, ako mi je istorija tačno tumačena, ja sam tako naučio. I mislio sam da hrvatski sav narod nisu ustaše, ali ti koji pucaju na pripadnike Jugoslovenske narodne armije i na nedužne civile da oni sebe nazivaju ustaše. Zbog toga sam tu riječ upotrebljavao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali reč "ustaše" za Srbe ima vrlo specifično značenje, zar ne? Ustaše su bile saveznici nacista i borile su se protiv partizana. To je tačno, zar ne? To je pogrdna reč za Hrvata, kada je neki Srbin koristi. Nije li to tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, vidite, da vam kažem, ja sam prije rekao šta sam ja kao mlad čovek izučavao, i šta sam učio iz knjiga u svojim školama - ustaše su na prostorima Jugoslavije isto kao četnici, smatrani u Drugom svjetskom ratu kao izdajnici koji su bili na stranu fašista.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da sada, molim vas, pogledamo učestvovanje organa bezbednosti, jer kao što sam rekao juče, vi ste bili oči i uši.

Broj 7: "Organi bezbednosti učestvuju u otkrivanju i sprečavanju težih krivičnih dela koja se odnose na krađu i oštećenje naoružanja, municije, borbenih i minsko-eksplozivnih sredstava i drugih težih oblika imovinskog kriminala u oružanim snagama...". A onda se govori i o drugim pitanjima. Možemo li da kažemo da su: napadanje, premlaćivanje i zlostavljanje pojedinaca koji su povjereni JNA mogli da spadaju u tu kategoriju? Da li bismo mogli da razgovaramo na toj osnovi?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno je. Ovo ste sad...ove prije zadatke što smo nabrajali, to su osnovni zadaci koji su nosioci, a u ovima sad učestvuju organi bezbednosti, nisu nosioci, nego učestvuju. I premlaćivanje je jedan od tih zadataka u kome trebaju učestvovati.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ovde u stvari stoji da, zdravorazumski gledano, vi učestvujete u otkrivanju i sprečavanju teških krivičnih dela i to znači, između ostalog, prelaćivanje ratnih zarobljenika ili pojedinaca koji su zarobljeni od snaga JNA. I to je tačno, zar ne? To sasvim jasno spada u ovu kategoriju.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pravilo nije napisalo, nigde ovde pomenulo reč "prelaćivanje ratnih zarobljenika", nego piše o krađi minsko-eksplozivnih sredstava, kriminalu u oružanim snagama i organizacijama i ugrožavanju njihove borbene gotovosti. Tako piše u tački. Ja ne vidim ovde da piše negde "prelaćivanje ratnih zarobljenika".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: To je moja greška. Ono što ja želim da sugerišem jeste da ste vi ovde uključeni u sprečavanje i otkrivanje teških krivičnih dela. Tu se spominje krađa i oštećenje oružja, ali sasvim jasno se odnosi na sprečavanje teških krivičnih dela. Ili vi pokušavate da kažete ili gospodin Lukić pokušava da kaže da to nije slučaj?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja nemam da pokušam bilo šta da kažem, nego ako čitamo tačku ovde, onda znači tačno piše: "učestvuju organi bezbednosti u otkrivanju, sprečavanju težih krivičnih dela koji se odnose na krađu, oštećenje naoružanja, minicije, borbenih minsko-eksplozivnih sredstava i drugih težih oblika imovinskog kriminala u oružanim snagama".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali vi ne pokušavate da kažete na primer da, ako vam je bilo poznato da je izvršeno teško prelaćivanje pojedinaca, da to onda ne bi uključivalo potrebu da vi pokušate da to sprečite, zar ne?

SUDIJA PARKER: Ako vi kažete gospodine Moore da će u član 7A moći i to da se uključi, onda ćete imati teškoće vezane za sam tekst.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ću sa tim da se pozabavim u opštem smislu, ukoliko je to najjednostavniji način.

SUDIJA PARKER: Ali u samom tekstu se navode sasvim određene vrste teških krivičnih dela.

TUŽILAC MOORE: Ja to prihvatom. Ali mene zanima da li to "samo uključuje ili obuhvata", a to mogu da proverim. Ja ću sa tim da se pozabavim ako mogu u opštem smislu, verovatno je to najlakši način.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali, da ostavimo na stranu za trenutak član 7. Dužnost je oficira organa bezbednosti da spreči i otkrije teško krivično delo, kao i druga krivična dela. Da li to prihvatate?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dužnost je svakog oficira da spriječi i prijavi ako raspolaže bilo kakvim saznanjima o krivičnom delu, pa i organa bezbednosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Hvala. Ovo je meni dovoljno. A sada idemo na tačku B: "Preporuke, regulisanje i organizovanje mera bezbednosti i samozaštite, a takođe i u drugim poslovima bezbednosti koje organizuje i sprovodi komanda." Šta to znači?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, sve komande, svi komandanti na svojim nivoima i svi komandiri u svojim jedinicama bave se pitanjem bezbednosti i samozaštite svoje jedinice i izrađuju planove, tako da kažem, zavisi koji nivo izrađuje koji plan, da bezbedno ljudstvo može... izvršavati zadatke u jedinici. Organi bezbednosti učestvuju i daju smjernice u izradi i predlaganju takvih mjera da bi u svim: komandama, jedinicama, ustanovama i štabovima bila potpuna... obezbeđeni potpuni nivoi bezbednosti i samozaštite.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada bih zamolio da okrenemo stranu i pogledamo član 46 i ovde bih zamolio za vašu pomoć: "Ovlašćeni oficiri organa bezbednosti mogu da upotrebe vatreno oružje u slučaju pružanja otpora pritvorenog lica ili da bi sprečili napad na sebe ili lica koja obezbeđuju" Ja bih sada želeo da znam ko je taj ovlašćeni oficir?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine Moore, ova tačka 46 se najviše odnosi na mir, na ovlašćenje organa bezbednosti u miru. Inače, ovo svo pravilo je prvenstveno - zadaci u miru. A kasnije u ratu ili u neposrednoj ratnoj opasnosti postoji suženi dio tih zadataka. Prema tome, ovde je precizirano da svi organi bezbednosti u kojim uslovima u miru mogu upotrebiti vatreno oružje. Jer, u odnosu na druge oficire Jugoslovenske narodne armije, oficiri bezbednosti su imali povlašćenje u nošenju oružja u miru i u njihovoj upotrebi, pa postoji niz ovlašćenja, upozorenje, privođenje, pisanje krivične prijave, upotreba fizičke snage i tako redom, dok dođe do upotrebe oružja. Ali se strogo kažnjavao organ bezbednosti ako je nepravilno potegao ili upotrebio oružje. I ovom tačkom je precizirano pod kojim uslovima organ bezbednosti sme upotrebiti oružje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Dakle, svi organi bezbednosti imaju pravo da koriste vatreno oružje, kao što ste vi naveli. Hajde da pogledamo šta piše niže o tome kada mogu da koriste vatreno oružje: "U vršenju zadataka iz svog delokruga, ovlašćene starešine organa bezbednosti smeju da upotrebe vatreno oružje samo ukoliko drugačije ne mogu: a) da zaštite život ljudi." Dakle, da li to onda znači da, hajde sada da pređemo u drugo vreme, ukoliko ste vi upoznati sa tim da je ugrožen život ljudi u vašoj zoni odgovornosti ili zonama odgovornosti drugih, i ako je vama vaš komandant posebno naglasio da vi odete tamo i da rešite problem, da biste vi onda bili ovlašćeni, siguran sam u to, da koristite vatreno oružje, ukoliko bi smatrali da je to neophodno da bi se zaštitili životi ljudi?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, gospodine Moore, da vam kažem još jedanput, ako organ bezbednosti iscrpi sva druga ovlašćenja koja ima, koja ovde nisu navedena, a ja sam rekao: upozorenja pri legitimisanju, upotreba fizičke snage, vezivanje, privođenje i tako redom, i ne može da riješi taj, spreči ovo što je ovde napisano, onda, ovde se lepo kaže, onda dolazi do upotrebe vatrenog oružja. Ali ne može organ bezbednosti odmah poteći vatreno oružje, ako nije iskoristio sva druga ovlašćenja koja su mu pravilom propisana. Ako me razumete?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da. Dakle, ukoliko vaš šarm ne funkcioniše, ukoliko ne bude uspešno vaše ubeđivanje, i nemate nikakva druga sredstva na raspolaganju, onda smete da upotrebite vatreno oružje, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nije šarm, nego znači ako ja njega upozorim - neće, ako mu... onda mogu da upotrebim fizičku snagu. Ako ga savladam, neću upotrebljavati oružje. Svezaću ga i privesti pravdi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hajde sada da ostavimo ove propise. Ovo nam je oduzelo više vremena nego što sam se nadao, i molim vas da pokušate da odgovarate kraće, a ja ću pokušati da mi pitanju takođe budu kraća. Da pogledamo u tabulator 11, molim vas, ovog istog dokumenta. Dakle, tabulator 11, broj je 06003051, a za vas je to tabulator 12. Ja ću se sada osvrnuti na ono što ja nazivam "obaveštenjem". Jeste li našli tabulator 12?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da. Organ bezbednosti komande Prve vojne oblasti, tako piše. Jesam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I već ste nam rekli da ste bili obavešteni o raznim pitanjima. Ovde je dokument od 18. oktobra koji je upućen organu bezbednosti Komande Prve vojne oblasti. Kome je konkretno ovo bilo upućeno? Ko je bio organ bezbednosti Komande prve vojne oblasti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ovde sam naslov govori da je ovo jedna informacija koja je upućena organu bezbednosti Komane prve vojne oblasti. Organ bezbednosti je bio u Prvoj vojnoj oblasti veliki brojno, a koliko se ja sećam, tada, ali nisam sa njim imao kontakt, ali mislim da je načelnik tog organa tad bio general major... general major Babić. Ali zadržavam rezervu da sam se možda... možda sam promašio ime, ali čini mi se da je on bio načelnik bezbednosti Prve vojne oblasti, tada u to vrijeme.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu, ime možda nije najbitnije, hajde da pogledamo šta ovde piše: "Više izvora organa bezbednosti JNA ukazuje da je na kriznim područjima Republike Hrvatske, posebno na pravcu Šid – Negotlavci – Vukovar, pored jedinica JNA, prisutno više oružanih formacija, pre svega raznih dobrovoljačkih jedinica koje izvode borbena dejstva, a čiji samozvani komandanti odbijaju koordinaciju sadejstva sa jedinicama JNA, i sprovode stranačku propagandnu delatnost preko stanovništva, posebno preko domaćih i stranih novinara - optužujući JNA. Čelnici paravojnih sastava nastoje da postanu idoli srpskog narodnog otpora, a svoje jedinice predstavljaju kao jezgro ideološki srpske vojske, koja izvodi dejstva pod geslom "Za kralja i otadžbinu". U osnovi, radi se o relativno malim jedinicama od 20-30 ljudi, koji osim rečenog, sprovode i druge nedozvoljene aktivnosti. Prema ratnim zarobljenicima brutalno postupaju i sve češće na licu mesta vrše ubijanja čime oni zadovoljavaju pravdu. Napuštene kuće se pljačkaju, a osim novca, nakita i drugih vrednih predmeta, organizovano se otuđuju automobili, traktori, ostala mehanizacija, pa i stoka." A onda dalje se govori o švercu, ne moramo detaljno sa tim da se bavimo. Na engleskom je to druga strana, a vas molim da pređemo sada na jedan kratak pasus koji prelazi na drugu stranu i gde se kaže: "Pored toga, zapažaju se sve prisutnije pojave ratne pljačke". Jeste li to našli? Ako niste našli, ja ću sve to da pročitam da bih vam olakšao.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, da, to je drugi pasus.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: "Pored toga, zapažaju se sve prisutnije pojave ratne pljačke i od strane dobrovoljaca i štabova TO." A onda se kaže nešto o Milanu Bibiću, kako on "toleriše, pa čak i sam organizuje pljačke." Onda se govori o tome kako se prodaju razni predmeti. I hajde onda da pogledamo ovaj pasus gde se kaže: "Nepoštovanje propisa", jeste to našli?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. "Nepoštovanje propisa, samovolja, zloupotreba položaja i ostalo, poprimaju zabrinjavajuće razmere, što ne mimoilazi ni pripadnike JNA." A onda nam na primer, načelnik bezbednosti 453. daje i ime: "Dok se nalazio u selu Negoslavci nezakonito je izdavao civilnim licima posebna ovlašćenja čime im je omogućio zloupotrebe. Tako su ovlašćena lica vršila grubo maltretiranje građana, pa čak i likvidacije po vlastitim odlukama. U cilju presecanja uočenih slabosti, a posebno sprečavanja genocida, revanšizma, anti-armijske aktivnosti i drugih kriminalnih dela, neophodno je ovim problemima dati veći značaj i kad god je to moguće, dokumentovati takvu delatnost kako bi se argumentovano ukazalo MUP-u i drugim subjektima Republike Srbije. Prosledite vaša saznanja o držanju čelnika paravojnih formacija, antiarmijskoj i drugoj kriminalnoj delatnosti, u Upravu bezbednosti SSNO do 25.-og." Dakle, ovde je dokument gde se spominje kako se ratni zatvorenici brutalno i sve brutalnije tretiraju, kako se ubijaju na licu mesta, kako ima pljačke, koristi se čak i reč "genocid". Kuda je poslat ovaj dokument? Prvoj vojnoj oblasti, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno, gospodine Moore, upućen je Prvoj vojnoj oblasti. I evo, mogu da kažem sledeće. Ako ste pažljivo...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pre nego što nastavite da nam odgovarate, recite mi: Prva vojna oblast je zapravo Operativna grupa Jug, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne, Prva vojna oblast je Prva vojna oblast koja je imala teritorijalnu nadležnost na teritoriji. Ako prihvatimo Operativnu grupu Jug kao privremeni sastav, kao privremeni sastav za izvršenje konkretnog zadatka, deblokadu vukovarske kasarne i razoružanje paravojnih formacija u Vukovaru, onda u toj operativnoj grupi su bili i jedinice iz Prve vojne oblasti, a Gardijska motorizovana brigada nije bila jedinica Prve vojne oblasti. I mogu li da objasnim ovaj dokumenat?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Siguran sam da će vam ta prilika biti data, ali zar nisu Negoslavci bili u zoni odgovornosti Gardijske motorizovane brigade?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Jesu, trenutno do izvršenja postavljenog zadatka.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A šta je sa ovim pravcem Šid – Negoslavci – Vukovar? Zar se to takođe ne odnosi na Gardijsku motorizovanu brigadu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne odnosi se. Pravac Šid – selo Rijolik do Berka kontrolisala je pešadijska gardijska divizija iz Prve vojne oblasti, koja je imala tri gardijske brigade. I želim da vam kažem sledeće, ovdje što se mijesha: Gardijska brigada se zove Gardijska motorizovana brigada, a ovde se često mešaju termini: Prva gardijska brigada, Druga gardijska brigada, Treća. To su jedinice Gardijske divizije iz Prve vojne oblasti. Znači, kod Gardijske motorizovane brigade nema ni prva, ni druga, nego se ona isključivo zove Gardijska motorizovana brigada.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Ali u svakom slučaju, ovaj dokument traži da se informacija prosledi SSNO, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine Moore, molim vas dozvolite mi da objasnim. Ovaj dokumenat je napravila Uprava bezbednosti na osnovu mojih zapažanja, na osnovu zapažanja oficira bezbednosti Gardijske motorizovane brigade. Ako ste vi slušali dobro i pažljivo moje izlaganje i moje dokumente, videli ste da sam ja izvestio da imamo problema sa Bibić Milanom, sa

Bogunović Borom i sa ovim gospodinom Bešić Muharemom, koji su svi iz teritorijalne nadležnosti Prve vojne oblasti. Ja nisam mogao njih da izvešavam, nego sam izvestio svog pretpostavljenog po stručnoj liniji organa bezbednosti. On je tu informaciju prosledio Upravi bezbednosti. Uprava bezbednosti sada, kao stručni organ, šalje informaciju organu bezbednosti Prve vojne oblasti da se preduzmu mere i da se proverí da li je istina ovo o čemu su pisali organi Gardijske motorizovane brigade. Evo, to je taj dokumenat. I dobro je da ste ovo pokrenuli. Ja vam još jednom govorim da smo mi radili sistemski, planski i borili smo se da sačuvamo tu zemlju koja se zvala Jugoslavija. I nismo gledali što je ovaj načelnik bezbednosti iz JNA, želeli smo i prema njemu da se preduzmu mere, ako je on pravio takve greške.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada vi kažete da je ovaj dokument sastavila "Uprava bezbednosti na osnovu mojih zapažanja", da li to znači da je ovo spominjanje brutalnog postupanja i ubijanja ratnih zatvorenika bilo nešto sa čime ste vi u to vreme bili upoznati?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam, gospodine Moore, objasnio da sam tada, odnosno moji organi bezbednosti, izvinjavam se što govorim ja, ja govorim u ime njihovo, prikupili informacije, i lepo piše u mojoj... ko su izvori bili tih informacija, u tom izveštaju koji sam poslao načelniku bezbednosti - da je dotični kapetan zloupotrebljavao položaj i radio na terenu nešto što nije dozvoljeno. Mi tražimo da se to proverí, da se obave razgovori i da se preuzmu mjere, jer on nije bio u našoj teritorijalnoj nadležnosti, niti uopšte u našoj nadležnosti da mi možemo bilo šta prema njemu preduzeti. Ali smo dužni da izvestimo o onome što smo saznali. Mi smo to izvestili, a nadležni organi su trebali da preduzimaju određene mere. Ja nisam posle dobio povratnu informaciju šta je dalje preduzimano prema tom čoveku.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja vas o tome i ne pitam. Ja vas jednostavno pitam, ovde se spominje da se brutalno postupa sa ratnim zatvorenicima i da se oni ubijaju, a ja vas jednostavno pitam: Da li ste vi u to vreme znali da se tako nešto događa? Vrlo jednostavno pitanje. I molim vas jednostavan odgovor.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Odgovor je, koliko se ja sad sećam i kad sam čitao ovih dana tu informaciju, da smo tada čuli izvore tih ljudi koji su nama dali tu informaciju da je ubijen jedan, kako sam ja tada napisao, nemam sada taj izveštaj, kurir, neki kurir. A da ti ljudi koji imaju te potvrde, koje je izdavao ovaj čovek, se ponašaju nekorektno prema civilnom stanovništvu. I mi smo tražili da se te mere spreče. Mi nismo naišli na takve ljude, ali smo željeli da se provere na drugoj teritoriji gde je on tada kontrolisao, jer je to bila teritorija mnogo veća nego što smo mi tada pokrivali. Mnogo je veća bila teritorija nadležnosti tih jedinica.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Postaviću vam pitanje još jednom. Da li to znači da ste vi znali da je dolazilo do brutalnog postupanja i ubijanja ratnih zatvorenika? Vi ste rekli da ste pročitali ovaj izveštaj.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam znao, nego sam čuo izvore koji su nama o tome govorili. A poslao sam informaciju da se to provjeri.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ovaj termin "genocid" se odnosi na šta? Bar šta ste vi verovali u to vreme, ako niste znali?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja nisam sastavljač ovog dokumenta. I taj čovek koji je upotrebio taj termin "genocid", ne znam na šta je on tada to mislio, možda... Ne mogu sada da tumačim njegovu svaku riječ. Ja sam

ispričao ono što sam ja znao i što sam slao tada, i što sam pisao, o čemu sam pisao, i što sam vam pokazao ovdje prije ovoga dokumenta.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, ja kao pravnik ne bih ni sanjao o tome da pokušam da definišem genocid. Ali genocid se odnosi, zar ne, na radnje usmerene protiv određene grupe. Laički govoreno, na to se odnosi, zar ne?

ADVOKAT LUKIĆ: Prigovor.

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Lukiću.

ADVOKAT LUKIĆ: Mislim da je svedok odgovorio, ali suština mojih prigovora je da sada gospodin Moore traži da gospodin Šljivančanin da tumačenje reči genocid iz... od strane čoveka koji je potpuno drugi autor dokumenta - šta pod tim znači. Gospodin Šljivančanin je u svom izveštaju pisao o određenim činjenicama, nije koristio tu reč. Njega može da pita generalno gospodin Moore šta smatra on genocidom, ali ne da tumači genocid iz ovog dokumenta čiji on nije autor, niti može da zna šta je autor time hteo da kaže.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Lukiću. Ja mislim da se gospodin Moore i složio sa vama, uzimajući u obzir kako je on to formulisao na kraju. Nastavite, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja vam kažem da u svakodnevnoj upotrebi reč "genocid" znači radnje uperene protiv jedne grupe. Da li biste se složili sa tim?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine Moore, genocid je nešto strašno, a ja ne bih se složio da je to samo protiv jedne grupe, ali... Niti sam tada osećao, tamo gde sam se ja nalazio, da na tom terenu postoji genocid. I moja riječ, u mojim izveštajima takva nikad nije upotrebljena.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ukoliko vi možete da nam kažete da je genocid nešto stašno, onda to znači da i vi imate svoje tumačenje definicije genocida. Možete li to da nam objasnite šta to po vama znači kada kažete da je to nešto strašno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ono što sam ja saznao i čuo, da je to onda istrebljenje jednog stanovništva sa jedne teritorije, da uopšte ne postoji. Znači, čišćenje stanovništva, čišćenje jedne teritorije od celokupnog tog stanovništva koje na toj teritoriji živi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Jeste li vi ikad čuli da se sugerise da su JNA i teritorijalci koji su je podržavali, pokušavali da očiste teritoriju oko Vukovara? Jeste li ikad čuli da se kaže tako nešto strašno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nikad tako nešto čuo nisam. I gde sam god ja bio prisutan, i svi pripadnici Jugoslovenske narodne armije sa kojim sam se ja kretao i u mom prisustvu, prema svakom čoveku su se trudili da budu normalni i željeli smo da svi ostanu da žive na toj teritoriji, ako postoje za to uslovi. Ovo što kažete da su nas podržavali teritorijalci, Jugoslovensku narodnu armiju, nas teritorijalci nisu podržavali, oni su izvršavali svoje zadatke koje su imali po tadašnjem zakonu koji je propisan da na teritoriji boravi i teritorijalna odbrana, i ja znam da je u toj teritorijalnoj odbrani bilo raznih nacionalnosti, sretao sam ljude različitih

nacionalnosti. Nisu bili jednonacionalni sastavi tih teritorijalnih odbrana. E nekih je bilo više, nekih manje, ali ih je bilo raznih nacionalnosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li onda možemo da zaključimo da ste vi, videvši ovaj dokument, videvši da se ovde spominje revanšizam, bili upoznati ili da ste bili obavješteni o tome da je dolazilo do pojave revanšizma?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja nisam doživio tako nešto da je neko vršio revanšizam, ali sam, kad smo stigli na tu teritoriju, pokušao, kako sam vam ovde rekao, da sve ono što čujemo i što je bilo prije našeg dolaska, obavestimo što smo saznali, da bi se preduzimale mere da se takve aktivnosti revanšizma spriječe i da se ukaže ljudima da se to ne radi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li onda mogu da zaključim da ste vi bili upoznati, možda niste lično znali, ali ste bili upoznati sa tim da se pričalo da je bilo pojava revanšizma?

ADVOKAT LUKIĆ: Samo trenutak, molim vas. Ja samo molim da ovo pitanje bude preciznije, zato što prevod koji dobijamo na BHS-u, kako dobija i moj klijent, a mislim da tako proizilazi iz engleske verzije: "Ako niste bili lično upoznati, da li vam je sugerisano..." – malo mi je samo pitanje nelogično, pa bih molio da bude precizno. Da li tužilac tvrdi da je on bio lično upoznat, ako nije bio lično upoznat, koju drugu reč može da iskoristi ako ne zna o tome. Mislim da je nejasno pitanje formulisano.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Lukiću. Nastavite, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala lepo. Dakle, vi ste rekli da vi lično niste bili upoznati sa tim, ali da vam je rečeno, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, ja ću se stvarno truditi da budem prezican. Ja vam još jedanput kažem, nisam bio upoznat ni sa jednim događajem revanšizma. Iz informacija kad smo došli na tu teritoriju, kružile su razne priče šta se dešavalo prije našeg dolaska. Jednostavno, znači došlo je do sukoba između ljudi koji žive na toj teritoriji. Pominjala se i ta riječ "revanšizam", i mi smo o tim saznanjima koja smo čuli pisali i borili se čitavo vreme da do toga u našoj zoni ne dođe, i preduzimali mere, raznim... sastancima, diskusijama. Na komandnom mestu nikad komandant nije održao sastanak da nije završio da se poštuju sve propisane mere i da se ne smije dešavati ništa prema civilnom stanovništvu što ne valja.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali ova reč "revanšizam" jeste bila korišćena, i vi ste se o tome raspravljali. Dakle, to je to o čemu se pričalo, da su ljudi uzimali zakon u svoje ruke, zar ne? To ste vi čuli?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, gospodine Moore, u zaključku ovoga ovde, čovek koji je pisao ovaj akt upotrebio je te riječi tako kako ih je upotrijebio. Ja vam još jedanput kažem da smo mi slušali razne glasine i priče na tom terenu, kad smo došli, svi su nadali da im pomognemo, i trudili smo se da im pomognemo. I od prvog dana našega dolaska, evo baš govori i ova informacija, sve smo preduzeli da svaku glasinu, ako je bila i glasina, suzbijemo, i da se raspravi da li je to tačno ili je netačno i da uspostavimo, koliko smo god mogli, red u toj zoni, i one neposlušne koji nisu mogli da se naviknu na naše zahteve, razoružavali smo i vraćali nazad da se preduzimaju prema njima mere. I to sam pisao, čak i ciframa koliko je kog dana otišlo iz naše zone takvih dobrovoljaca, tako da ih nazovemo, pa smo

nekada vraćali i starješine, imate u mom izveštaju primer kad pišem za starješinu koji je napravio neku disciplinsku grešku kakve je mjere preduzeo komandant i šta mi dalje predlažemo. Ja sad ne mogu sve te detalje poimenično odmah reći, ali preduzimali smo mere da se tako nešto ne dešava.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali bilo bi tačno da se kaže da je postojao sveprisutni strah od odmazde i revanšizma dok ste vi bili u Vukovaru, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, slušajte, ako se vode borbe, ako ljudi trguju sa oružjem, ako se naoružavaju, ako može oružje da dođe i u ruku, tako da kažem, psihopate čoveka kojega vi ne znate, onda sigurno da postoji strah. Drugo, stanovništvo se kretalo, iseljavalo se, vraćalo se, sami odu, drugi dan hoće da se vrate, ne znate sa kojim ciljem dolazi. Straha uvek postoji. Pa, nismo mi bili tako bezdušni ljudi da se ne bojimo. Bojimo se, normalno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali to je mnogo više od toga, zar ne, gospodine Šljivančanin? Vi ste bili na frontu. Ono što se tamo događalo jeste da su ljude ubijali, ubijali su ih ili Hrvati ili Srbi, kako god je ko na to gledao, i smatralo se da će doći do revanšizma - da će se to desiti ili da će se desiti ponovo, zar ne? To je bilo nešto što je nalikovalo građanskom ratu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, kao što sam i rekao i ovo ovde što sam pisao, i što smo slušali u ovoj sudnici iskaze mnogih svedoka, znači u tom, hajde da kažemo nekom mirnijem periodu, znači bilo je raznih diverzija i raznih smaknuća ljudi. Kasnije je došlo nažalost i do žestokog oružanog sukoba. Kad je gardijska brigada tamo došla, vođeni su žestoki oružani sukobi. I ja u tom momentu i u tim danima znao sam smo za one poginule koji su ginuli u borbi, i naše starešine i vojnike, i vojnike protivničkog sastava, i takve sam doživljavao. Evo, doživio sam i to da mi je poginuo vozač, ali ne mogu da kažem da ga je ubio neko iz... ne znam iz kojih razloga revanšizma, nego ga je ubio neposredno onaj koji je tamo bio u rovu, zaklonu, pucao je snajperom i ubio mi je vozača.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali situacija se promenila 18. novembra, zato što po prvi put hrvatski branitelji nisu imali svoje naoružanje. Mnogi od njih su se razoružali i zato su bili ekstremno nezaštićeni od revanšističkih napada, zar nije tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja tada nisam osećao tih dana da postoji nikakav revanšizam. Ja sam jedino možda tada bio u strahu da se ne vrate neki ljudi koji nisu bili tu na teritoriji, nego su se davno odselili sa tog terena, pa kad čuju da je Vukovar oslobođen, odnosno očišćen od tih paravojnih formacija, da ne nagrnju svi da vide šta se to dešava, i onda se stvara jedna gužva, jedna nekontrolisana situacija. A moram da vam kažem, i to sam i tada pozitivno bio iznenađen kad sam vidio te mlade vojnike i pripadnike i teritorijalne odbrane da su se u mom prisustvu gde sam se ja kretao – a videli ste i one snimke iznošenja ranjenika iz bolnice da ih nose samo vojnici, a svo medicinsko osoblje beži da što prije ide u autobuse – trudili maksimalno da tom da kažem evo takvu riječ, možda je i teška, napaćenom narodu tog grada pomognu da koliko-toliko učestvuju u nekom saosećanju, da prežive sve te boli, da im pomognu ako im se nešto pomoći može. I stvarno sam se divio tim svojim vojnicima kako su to mladi ljudi, nezadojeni mržnjom, nezadojeni revanšizmom, nezadojeni ničim onim što čoveka ne čini čovjekom. Ja sam učio od tih mladih vojnika kako se treba ponašati, isto.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali ko je onda mogao da ih zadoji sa tim?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja vam još jednom kažem da vojnici, većina, ogromna većina vojnika i starješina Gardijske brigade nisu bili zadojeni nikad mržnjom. A kad smo prije govorili o onom izboru vojnika, znači čovek raste dvadeset godina, neko ga vaspitava i pošalje ga u Jugoslovensku narodnu armiju. On već dođe kao neka pomalo formirana ličnost, nisu svi ljudi jednaki. Možda je u jednoj ogromnoj grupi bilo i pojedinaca koji su bili psihički nestabilni ljudi, zadojeni nekom mržnjom, ali ja tada nisam primetio u mojem prisustvu da je bilo takvih ljudi. Ali ne, ne kažem da nije moglo biti takvih pojedinaca koji u jednoj masi mogu da se prikriju... trenutno.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, primetio sam koliko je sati.

SUDIJA PARKER: Sada prekidamo sa radom i nastavljamo u 11.00 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Evo nas opet sam sa vama, gospodine Moore. Molim vas da nastavite.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam puno. Zamolio bih da se ovaj dokument uvrsti u spis?

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

TUŽILAC MOORE: Hvala. Sada bih želeo da predem na tabulator 9.

sekretar: Oprostite. Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet broj 847.

SUDIJA PARKER: Hvala

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Sada bih zamolio da predemo na tabulator 9, u verziji na engleskom jeziku, a 10 u verziji na BHS-u. Onaj prethodni dokument je nosio čini mi se datum 18. oktobar, a ovaj ima datum 23. oktobar, čini mi se. Jeste li našli taj dokument u tabulatoru 10?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Našao sam, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Sada bih zamolio da pogledamo ovaj dokument vrlo kratko, nadam se. Možemo da vidimo da je datum 23. oktobar, a upućen je Komandi Prve vojne oblasti. To je poslato telegramom, pod oznakom "hitno". Ja bih želeo da se pozabavimo raznim njegovim delovima. Neću ga čitati, ali tvrdimo da je ovaj dokument relevantan za mnoga pitanja, pokušaću da ih odredim. Sada bih zamolio da pogledamo tačku 3 na trenutak, ona se nalazi na drugoj strani: "Aktivnosti i pojave koje pozitivno utiču na stanje morala u jedinicama divizije". Jeste li to našli?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tu postoje razne stavke, kao što su: stvaranje uslova za boravak, ishrana, zabrinutost za jedinice. Treći od dna je, na to vam skrećem pažnju "Pravilan postupak prema zarobljenicima". Da li to vidite?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Vidim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Sada bih zamolio da pređemo na tačku 4 ili u stvari naslov 4: "Aktivnosti i pojave koje negativno utiču na stanje morala u jedinicama divizije." Tu se spominje izjava generala Simovića, a pominje se i širenje dezinformacija o dezerterstvu i panici, nevidljivi snajperi i tako dalje, kao i o velikom broju neprijateljskih vojnika u okolnim mestima, posebno Vukovaru i Nuštaru. I treće, spominje se i zona borbenih dejstava koja nas sada ne zanima. Ali ćemo da se pozabavimo sledećom temom, a mi smo već o tome čuli iskaze, počinje rečima: "U selu Lovas". Jeste li našli to, taj paragraf?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, da. Našao sam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Da onda to molim vas i pročitamo: "U selu Lovas jednom prilikom je 80 meštana hrvatske nacionalnosti zarobljeno od strane TO Lovas i odreda Dušan Silni. Vršeno je fizičko zlostavljanje, a četiri meštana sela Lovas je ubijeno. Nakon dolaska odreda iz Valjeva u selo Lovas, zarobljeni meštani su korišteni za čišćenje minskih polja, i tada je ubijeno 17 meštana. Povređenim meštanima je odbijeno pružanje medicinske pomoći od strane medicinskog osoblja Doma zdravlja Šid." Čuli smo iskaze evropskih posmatrača (ECMM, European Community Monitoring Mission) o selu Lovas, ali je sasvim jasno da to nije bilo u vašoj zoni odgovornosti. Da li bi bilo tačno da se kaže da vam je taj incident u Lovasu bio poznat, kao i ponašanje TO?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja, gospodine Moore, što mogu da kažem po pitanju ovog dokumenta, tačno je da je upućen Komandi Prve vojne oblasti - Odeljenju za moralno vaspitanje. To znači da se sve strukture komande jedinice bave ratnim zarobljenicima i problemima na terenu. A na nivou brigade, pa i divizije u tom odeljenju, postojali su i pravnici, odnosno sudije koje su trebale da rešavaju mnoge krivične prijave, postupke i tako redom. Mene ovaj dokumenat je poznat tek ovde kad sam čuo i ranije njegovo čitanje u sudnici i ovo sad kad vi čitate, tada mi o tom dokumentu ništa nije poznato, i stvarno sve što bi vam rekao, sad bih ja trebao da tumačim šta je taj mislio, ili... ne znam šta da vam kažem. Ne, nije mi bio poznat, ne znam o njemu ništa. I ovde se vidi iz tog dokumenta ono što sam vam ja prije rekao da se ovo odnosi na jedinice Prve gardijske motorizovane divizije, de su bile i Prva, Druga i Treća gardijska, pešadijska brigada. Ja ne znam drugo šta da vam kažem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali kuda je ovaj dokument poslat?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Koliko ja mogu da protumačim, ovaj dokument je poslat komandi Prve vojne oblasti - Odeljenju za moralno vaspitanje, a poslao ga je komandant za moralno vaspitanje u Prvoj pešadijskoj, e pa sad ovamo nedostaje, verovatno onda – diviziji. Znači, pomoćnik komandanta za moralno vaspitanje iz te divizije poslao je ovaj dokument komandantu, ili je možda ovaj Eremija Milan bio pomoćnik komandanta za moralno vaspitanje u nekoj od brigada te divizije. Ja ne mogu sad ovde... nema, izostaje, ne znam, ne poznajem čoveka, ne znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ono što ja želim da vam kažem jeste da je postojao istorijat zlostavljanja ratnih zarobljenika do kojih je dolazilo u to vreme

prema hrvatskim borcima, kao i onim pojedincima koji nisu simpatizirali JNA. I to je bilo široko poznato. Da li se sa tim slažete?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: U potpunosti se sa vama sa tim ne slažem. Jer možda je negde postojala, ako su ljudi izveštavali i pisali o tome, znači u tim sredinama da su oni bili. Ono... U zoni Gardijske brigade mi smo... nismo imali takvih pojava. I prije onaj dokumenat još, vidio sam u prilogu stoji i prilog onih potvrda koje je izdavao onaj organ bezbednosti, pa smo mi oduzeli od tih meštana i vratili ih Upravi bezbednosti da, sa dokazima šta je taj načelnik radio. Znači to je bilo prije našeg dolaska. Mi smo se trudili da vlada potpuni red kako je propisano po zakonu, i mene nije poznato da je u našoj zoni ovakvih slučajeva bilo. A ne isključujem da je bilo u drugim, ali ja nisam tada upoznat sa njima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ono što vi kažete je: O, moj bože, ubistvo dvestotinak ljudi na "Ovčari" sve nas je strašno iznenadilo. To je otprilike ono što vi kažete, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, veliki je to zločin. Ubiti dvjesto ljudi koji su privedeni kao osumnjičeni za krivična dela. I mene je iznenadilo i dogodilo kao čoveka. Ali vam kažem ponovo, nije bilo u zoni Gardijske brigade.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kasnije ćemo pogledati šta ste vi uradili u tom pogledu. Ali hajde da sada pogledamo odeljak 8 i 9, to je dokument koji je dobro poznat, ali ipak bi trebalo da imate priliku da ga pogledate. Ovo je ono što se naziva dokument upozorenja Živote Panića. To je dokazni predmet broj 415. Da li imate verziju na BHS-u u odeljku ili u tabulatoru 8? Imate li to pred sobom?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Imam, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Odakle potiče ovaj dokument?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dokument potiče iz Komande Prve vojne oblasti, istureno komandno mesto, od 18.11.1991. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A moglo bi se reći da je Operativna grupa Jug jedan od onih koji su navedeni kao primaoci. To je tačno, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hteo bih da se pozabavimo raznim aspektima ovog dokumenta. Ja ću to da pročitam: "Oružane snage Hrvatske na prostoru izvođenja borbenih dejstava jedinica Prve vojne oblasti su poražene. Međutim, padom Vukovara rat nije završen, i sada ulazimo u još žešći i okrutniji rat sa ustaškim snagama." Moja je greška što nisam pitao, ali jeste li vi videli i da li ste bili informisani o ovom dokumentu koji je sačinio Panić od strane pukovnika Mrkšića? To je trebalo da vas pitam na samom početku.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja, koliko se sećam sada, pošto je ovaj dokumenat rađen 18.11.1991. godine, morali bi da vidimo po ratnom dnevniku kad je stigao u komandu operativne grupe i kad je zaveden, ali ja sam izjavio i sad još jednom ponavljam: 18.-og sam izjutra bio kod komandanta na sastanku, negde prije podne, 18. popodne, 19., 20., 21. nisam bio ni na kakvom sastanku koji je držao komandant, ako je držao neki, niti sam znao za te sastanke. I ovakav dokument sam prvi put vidio kad sam došao ovde u sud, onda kad sam dobio ovaj dokument. Ja... mene nije bio prispeo nijedan ovakav dokumenat komande Prve vojne oblasti, i ovde i piše da je dokumenat na ličnost komandanta, odnosno načelnika.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: To je zaista lako pitanje. Vi ste taj dokument videli mnogo puta, znate koji je njegov sadržaj. Ja vam postavljam sasvim jednostavno pitanje: Da li vam je Mrkšić rekao nešto o ovom upozorenju Živote Panića? Da ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne sećam smo razgovarali o ovom dokumentu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možemo li onda da zaključimo da ova zabrinutost koju je izrazio Života Panić, a ne govori se u stvari o izraženoj zabrinutosti, već je bilo jasno i nedvosmisleno da se radilo o strahovima zbog onoga što se događalo i onoga šta se moglo dogoditi. Međutim, vi kažete da vaš komandant to vama nikada nije rekao, jer to je nešto čega biste se vi sasvim jasno sećali, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ako mogu da dam svoj odgovor, ovako bi bilo. Vojna oblast prva ima široku zonu i, koliko se ja tada sećam, ona je obuhvatala zonu čak dole negde od granice ka Nišu pa čitava Vojvodina, Sarajevo, Banja Luka, normalno i područje ovo gde se nalazio Vukovar i Osijek i tako redom. I komandant na osnovu svih prikupljenih informacija iz svoje zone piše, skuplja i piše upozorenja. Ako sad povežemo, sad mi je malo jasnije, povežemo ovaj dokumenat što smo prethodno gledali, da ovaj pomoćnik za moral upozorava komandanta Prve vojne oblasti da se u zoni Gardijske divizije dešavaju neki problemi, komandant daje, sumira u ovome sad ta iskustva iz svih jedinica, i šalje svim jedinicama koje su njemu potčinjene. Ali je manjkavost ovog dokumenta, po mene, što nema tačnu informaciju koji su to primeri negativnih ponašanja, kao što je ovaj naveo u ovome za moral, da bi se upoznao i ovaj komandant. Možda tada Mrkšić...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, gospodine Šljivančanin, ja sam vas vrlo jednostavno pitao da li ste vi bili informisani o sadržaju ovog dokumenta od strane gospodina Mrkšića? On je dobio dokument od Živote Panića u kome se govori da su se dogodili određeni incidenti i da treba biti pažljiv. Da sada zaboravimo sva druga područja koja su tu uključena i gde taj dokument treba da ide, ja vas samo pitam jedno vrlo jednostavno pitanje, još jedanput, molim jednostavan odgovor: Da li su vam bile poznate ove informacije i da li su vam bile prenete, da ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam hteo da samo kažem, ne sećam se da sam se upoznao prije ikad s ovim dokumentom dok nisam došao ovde u Hag. Ali da dodam, možda je komandant dobio ovaj dokumenat ako je zaveden u ratnom dnevniku, i procenio je da u zoni toj gde je on komandant nema takvih pojava, pa možda nije imao potrebe da upozna sve. Ne znam. Ali je trebalo napisati neko naređenje. Evo, tako najkraće da kažem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi dakle kažete da ne znate ništa o tome. Da li je to ono što vi zaista kažete? Vi posle ovog dugog odgovora kažete "možda zbog toga ja ne znam ništa o tome". Ne govorim o dokumentu, već o njegovom sadržaju. Da li vi kažete da ne znate ništa o upozorenju Živote Panića?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam u to vreme saznao ništa o ovom dokumentu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li bi vas iznenadilo da postoji upis u ratnom dnevniku Gardijske brigade 19. novembra - da je to primljeno u 06.00 časova ujutro, odnosno da je upis izvršen u 06.00 časova ujutro?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ako postoji upis, onda je sigurno primljeno u to vrijeme.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi nikada niste proveravali ratni dnevnik kako bi videli šta se događa, budući da ste bili organ bezbednosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja nisam proveravao nikada ratni dnevnik, ratni dnevnik je imao pravo da proverava načelnik štaba i da kontroliše šta se u taj dnevnik upisuje i unosi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, ako su se neke stvari dogodile u zoni odgovornosti Operativne grupe Jug ili ko god da jeste, vi kažete da vi niste informisani o sadržaju ovog dokumenta? To je ono što proizlazi iz svega ovoga, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, to je pitanje dvosmisleno, nije to... Ako se odnosi na ovaj dokumenat, znači ja tvrdim da ovaj dokumenat nisam vidio prije dolaska ovdje u Hag. A šta se dešavalo u zoni Gardijske brigade, uvijek sam se trudio da znam. I da vam najkraće odgovorim, tada u tom vremenu, sad možemo da analiziramo, nije me puno interesovala zona kao što je recimo bilo područje Ovčare, Jakupovca, to uopšte nije bila zona borbenih dejstava, to su bili rejoni gde su se jedinice odmarale. Eventualno je mogla da se ubaci diverzantsko-teroristička grupa, kao što je bilo slučajeva, ili da se dejstvuje minobacačkom vatrom po tim jedinicama. Nisu na tom prostoru vođena borbena dejstva. Ja sam se kretao tamo gde su vođene borbe i gde je trebalo deblokirati kasarnu i razoružati paravojne formacije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, ovo nije pitanje o kom se može raspravljati, već je vreme da odlučite da li vam je gospodin Mrkšić to rekao ili nije? Kakav je vaš odgovor?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne razumijem šta da mi je rekao?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: "Svaka jedinica mora u potpunosti da kontroliše situaciju na svom području odgovornosti, komandanti svih niova su za to odgovorni. Ratni zakoni nisu stupili na snagu, i zato kao i uvek - niko nema pravo na odmazdu i druge vrste osvete, koje su neke lokalne jedinice teritorijalne odbrane vršile. U buduće, uhapsiti one koji vrše takva dela i preduzetu odgovarajuće pravne mere." Ne može biti jasnije, ne može biti konkretnije, i to se odnosi konkretno na vašu funkciju i na zaštitu pojedinaca, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja vam ponovo odgovoram, Mrkšić je takve zadatke izdavao skoro svakodnevno. I čak u... ovde, listajući ove dokumente i pripremajući se za svedočenje, našao sam, evo zapamtio sam i broj jednog takvog dokumenta koji je izdao Mrkšić, mislim da je "strogo pov. 250-1", ovo baš o čemu vi pričate. Takvu jednu naredbu je izdao negde u oktobru mjesecu, a konkretno vam samo kažem da sa ovim dokumentom ja sam tek upoznat kad sam došao ovde u Hag.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, ja sam vas pitao: Da li vam je Mrkšić rekao o ovom upozorenju Živote Panića? To je bilo nakon pada Vukovara, i u tome je njegov značaj. Da li vam je ili vam nije rekao o sadržaju ovog dokumenta?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja sam već odgovorio na to pitanje. Znači, ja sa ovim dokumentom ovakvim sam se upoznao ovde tek kad sam došao u Hag, i nisam prisustvovao na sastancima koje je verovatno i držao Mrkšić koji su se održavali, ako je ovaj dokument došao devetnaestog. Znači ja 19. uveče nisam bio na sastanku, i pustio sam možda da se upoznam sa tim, nisam vidio dokument.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Za ovaj dokument vam nije rečeno, da li to pokušavate da kažete?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam rekao da nisam upoznat sa ovakvim dokumentom. Nisam posebno razgovarao sa Mrkšićem ni o kakvom dokumentu, pa ni o ovome.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da pređemo na druge delove ovog dokumenta. Žao mi je, moja je greška što nisam postavljao pitanja po redu: "Oružane snage Hrvatske na prostoru izvođenja borbenih dejstava jedinica Prve vojne oblasti su poražene, međutim padom Vukovara rat nije završen i sada ulazimo u još žešći, okrutniji rat sa ustaškim snagama." I tu se dalje govori o ustaškim snagama, a naročito njihovim najekstremnijim delovima koji će nastaviti da se bore podmuklo. A onda se nastavlja i kaže "izvođenjem diverzantskih i terorističkih akcija u blizini naših linija, kao i dublje u našoj teritoriji, kao i na oslobođenim delovima". Da li biste rekli da je to tačna analiza onoga što su komandanti razmatrali u vreme pada Vukovara? da je prvi korak u određenom broju bitaka koje tek treba da se dogode?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine Moore, ja stvarno ne mogu da tumačim šta je ovaj koji je sastavljač ovog dokumenta mislio da kaže. To što je napisao stoji ovde. Ja vam još jednom kažem, nisam upoznat bio s ovim dokumentom šta je on planirao, kakve će bitke biti, šta će biti. Ne znam i ne mogu da tumačim njegove misli.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Paspus 3, tu se govori o Ženevskim konvencijama (Geneva Conventions) i ratnim zarobljenicima. U pasusu 5 stoji: "Tokom priprema 19. novembra", je li vidite taj deo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: "U fazi priprema najenergičnije sprečiti svaku pojavu nediscipline, nevojničkog izgleda i ponašanja, što treba realizovati u toku 19. novembra 1991. godine. Za ovaj zadatak komandanti svih nivoa obezbediće realne i povoljne uslove da se postavljeni zadatak izvrši." Koliko je vama poznato, da li se to odnosilo na vojne jedinice u okviru Operativne grupe Jug kao jedne opšte kategorije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, sad ovo kad ovde gledam i ovo slušam što vi čitate, to je uopšteni zadatak koji je iz pravila prepisan vojničkih, i samo se potencira taj zadatak koji smo mi pripadnici Gardijske brigade znali uvek. Ovo je bio stalni zadatak svih jedinica da se poštuje red, disciplina. Komandant evo ponovo potencira to, verovatno je za njega bilo to značajno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi kao oficir, ne samo kao organ bezbednosti, već vi kao oficir, da li bi moglo da se kaže da ste imali dužnost da se pobrinete za to da nedisciplina, nevojnički izgled i ponašanje treba da se spreče? To je bilo jedno važno uputstvo, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Svake vojske, a i naše Jugoslovenske narodne armije, disciplina je bila osnova za izvršenje svakog zadatka. Ali verujte, i u

miru kad su ljudi u kasarnama ne možete sto posto idealno sprovesti sve. A u takvim oružanim sukobima koji su postali međunacionalni, bilo je teško to podvrći sve do tančina da bude pod konac, tako da kažem. Ali smo se... oficiri borili da se disciplina poštuje koliko smo god bili u svojoj moći da to bude - da vlada red i disciplina.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas da onda kažete Pretresnom veću šta ste to vi uradili da bi bili sigurni da će biti ili sprečeni napadi na autobuse ili da će počiniooci toga biti kažnjeni. Ovo se odnosi na kasarnu JNA?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja tada nisam uopšte ni pretpostavljao da će biti napadnuti autobusi. Sve što sam učinio tada u svojoj nadležnosti, učinio sam da mom pomoćniku koji je vodio te autobuse do kasarne, sugerišem da uzme potreban broj vojnika, policijaca, da ne doživi nikakvo iznenađenje, da se ljudi obezbjeđe. Obavestio me da se u kasarni nalaze najodgovornije starješine koji su odgovorni za red i disciplinu u kasarni, obavjestio me da se tamo nalazi četa vojne policije, i verovao sam da će biti sve preduzeto što treba. Jer ako može samo načelnik bezbednosti da reši sve, onda ne bi postojale i druge starješine. Znači, kasarna je u tom vremenu za mene bila jedan bezbedan objekat gde bi ljudi trebali normalno da obavljaju neki zadatak. Tako najkraće da vam kažem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali juče sam vas konkretno pitao za ličnu odgovornost oficira koji treba da ode i da ispita šta se događa. Vi ste nam dali jedno ogromno objašnjenje o tome kako je poželjno da se lično umeša komandant. Ja vas sada pitam šta ste vi tada učinili? Vi ste nama rekli da vam je Vukašinović rekao da je sve na mestu. A šta ste vi uradili, jeste li vi proverili, jeste li vi uspostavili radio vezu, jeste li lično tamo otišli? Mene interesuje šta ste vi učinili?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja kao načelnik bezbednosti nisam imao pravo da izdajem naređenja, ni da kontrolišem pretpostavljene komandante. Kad me Vukašinović izvestio da je bilo pokušaja dobacivanja i maltretiranja onih 24 lica, koja je on po mom naređenju trebao da vrati u bolnicu, po mom zahtevu, tako da kažem, ja sam ga onda pitao ko se sve od starešina nalazi u kasarni, kad je... kad sam čuo za takvu pojavu. Rekao je da se nalazi: potpukovnik Panić, potpukovnik Lukić, kapetan Predojević i nabrojao je još neke starešine vojne policije. I smatrao sam tada lično, poznavajući te starešine i znajući ukupno stanje kakvo je, da će ti starešine preduzeti sve potrebne mere da to se spriječi. I nije ni bila moja nikakva funkcionalna nadležnost da ja njih kontrolišem. Da njih tamo nije bilo, ja bih otišao da vidim šta se tamo dešrava, ali pošto su oni bili tamo, ja sam smatrao da potrebe nemam da idem tamo na taj dio. A ovo što ste me juče pitali, pitali ste me konkretno šta bih ja radio da sam komandant brigade, da sam izdao zadatak nekom starešini, pa kako bih proverio da li je taj zadatak izvršen. Prema tome, ja sam juče odgovorio na to pitanje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li se sećate da ste juče tokom vašeg svedočenja rekli da ste se šetali okolo sa radio-stanicom, da li se sećate? Rekli ste "stalno". Jeste li ikad uspostavili radio vezu da bi videli šta se događa u kasarni? Da ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam, ja nisam ni imao vezu, nisam imao radio vezu sa kasarnom, imao sam vezu sa svojim mjestom tamo u Negoslavce, i sa komandom u Negoslavcima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Jeste li vi u bilo kom trenutku pokušali da preko radija vidite šta se događa u kasarni?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam pokušao, zato što sam vam rekao da sam informisan od mog pomoćnika koje se starešine nalaze u kasarni. Verovao sam da tamo vlada red i disciplina.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali juče ste nam rekli da je bilo mudro i osnovano da se konstantno prati šta se događa. Zašto onda niste upotrebili radio-vezu? Zašto niste pokušali da vidite da li se nešto promenilo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam vam juče rekao na konkretno pitanje šta bih ja radio kao komandant za neki konkretan zadatak. Ovde vam sad kažem na ovo vaše pitanje da tim starešinama koji su bili u kasarni sa... iz komandne strukture, komande Gardijske brigade, ja nisam bio pretpostavljeni. I verovao sam u njih, kao starešine koje sam poznao, da će oni zaista vojnički odraditi svoj dio posla. I smatrao sam ako se oni tamo nalaze, da nema potrebe da ja idem da njih kontrolišem. I nisam ni bio nadležan da ih kontrolišem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, odgovor je da niste uradili ništa, je li tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nije, nije odgovor da nisam uradio ništa, nego je odgovor ono što sam vam rekao. A sad ako vama odgovara vaš odgovor, vi onda prihvatite taj odgovor koji vama odgovara vaš, ali moj odgovor je onaj koji sam rekao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hajde sada da pređemo na tabulator 25, molim vas. To je dokument po Pravilu 65ter 1D0038, trebalo bi da nosi datum 16. oktobar. Engleska verzija 25. Ovo je svakako dokument koji ste vi videli jer ste ga napisali ili bolje rečeno sastavili?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam... Imam ovde dva dokumenta, ako je 16. oktobar, kod mene je pod paragrafom 27, ako je to dobro: "Komanda brigade..."

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu je, ne brinite oko toga. Pogledajte, molim vas, tabulator 26, a mi gledamo u tabulator 25. Tabulator 26.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Imam takav dokumenat.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Dakle, to je dokument koji ste vi sastavili, Gardijska motorizovana brigada, 16. oktobar 1991. godine, selo Negoslavci, upućeno hitno SSNO-u. Imate to. Da idemo deo po deo. Ako pređemo na glavni pasus, tamo stoji sledeće... Samo trenutak, časni Sude. Samo sam se raspitivao o tome šta znači jedna skraćenica: "Rad organa bezbednosti i vojne policije se uglavnom svodi na sledeće: jedinice organa bezbednosti uglavnom traže indikacije i sprečavaju pojave neprikladnog ponašanja pojedinaca ili grupa u zoni borbenih operacija, traže pripadnike ZNG i MUP-a na čitavom području brigade i njenog komandnog mesta ili u pozadini. Rade na traženju hapšenju i presecanju kanala za ubacivanje pripadnika MUP-a i ZNG na području Vukovara koji mogu po raznim osnovama da budu ubačeni na područje komandnog mesta, u područje sela Negoslavci i šire. Nakon izvršene procene celokupne teritorije na kojoj se izvode borbena dejstva prate se izvesna lica za koje postoje raniji podaci o indikativnom ponašanju. Organizuju i zavode poseban bezbednosni ratni režim na celokupnoj teritoriji na kojoj se izvode borbena dejstva i nude profesionalnu i drugu vrstu pomoći organima unutrašnjih poslova u Negoslavcima kao i štabu TO". Da li se sećate izraza

koji sam koristio, da ste vi bili "oči i uši"? A ovde se vrlo jasno opisuju kakve su bile vaše funkcije i zadaci, zar ne? Zar to nije tačno, gospodine Šljivančanin?

prevodioci: Molimo gospodina Moorea da malo uspori tokom čitanja.

TUŽILAC MOORE: Hoću.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine Moore, ja sam malo dobio neki prevod, možda vi niste tako pročitali, ali možda je prevod drugačiji koji mene stavlja u jednu nedoumicu i ne piše tako kako ovde, prevod nije onakav kako ovde piše. Znači ja, sad još jednom ponavljam, ja sam juče prikazao akt kabineta načelnika bezbednosti i uprave bezbednosti u kojoj oni traže od komande Gardijske brigade, odnosno načelnika bezbednosti da im hitno dostavim radnu kartu angažovanja organa bezbednosti i jedinica vojne policije Gardijske motorizovane brigade, da bi oni kao taktički nosilac opremanja jedinica vojne policije i Gardijske motorizovane brigade specijalnom opremom i u saradnji sa drugim taktičkim nosiocima u opremanju i naoružanju, dostavljali... i popunu ljudstva, dostavljali tim jedinicama potrebno ono što treba da dostave. Na osnovu toga zahteva, ja sam ovde ovim aktom pokušao da im kažem gde je ko angažovan i šta ko radi od tih struktura. Pa se ovde kaže "organi bezbednosti jedinice", misli se na Gardijsku brigadu, posle koje... gde gore piše u naslovu "Komanda Gardijske motorizovane brigade", to je mene drugačije prevedeno, zato vam to kažem - težišno su angažovani na ovim poslovima koji su ovde navedeni. A onda sam dolje dalje napisao gde su raspoređene jedinice vojne policije i šta oni rade.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, to je bio jedan veoma dugačak odgovor, ali zapravo stvarnost je bila takva da ste vi tražili pripadnike ZNG i MUP-a, zar ne, to ste rekli?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tražili smo, kako sam rekao, pripadnike, a posebno rukovodioce jedinica Zbora narodne garde... i MUP-a.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li to znači da ste vi njih tražili po imenima?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, tražio sam ljude koji su organizatori, kako sam rekao, te oružane pobune. Ja neka imena nisam znao, neka sam saznavao tu na teritoriji i slušajući njihovu radio-stanicu, a neka sam dobio i od pretpostavljenih stručnih organa po pitanju bezbednosti. Kojim su oni kanalima došli do njihovih imena, ja to ne znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, vi ste tražili imena, tražili ste imena ljudi koji su organizovali otpor protiv vas, zar ne? Ovo nije neko posebno komplikovano pitanje.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja ne razumijem da sam tražio imena, ja sam tražio konkretne ljude koji su organizatori oružane pobune, kao načelnik bezbednosti. Ja sam recimo tražio Mileta Dedakovića da se sretnem sa njim. Ne razumijem kako to tražio sam imena? Nisam tražio nikakva imena, nego sam tražio konkretne ljude.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, ovde se ne radi ni o vojsci ni o pravu, već je ovo pitanje zdravog razuma. Vi ste organ bezbednosti. Imate svoje brojne izvore i to je kao jedna slagalica, vi slažete delove te slagalice, vi tražite

ljude koji to vode, ljudi koji su politički aktivni, ljudi koji su vojno aktivni. Vi ne znate tačno ko su ti ljudi dok vam to neko ne kaže, dok god od nekog ne saznate, zar ne? Ta imena se pojavljuju sa različitih izvora. To nije nešto što je komplikovano kao lansiranje raketa?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To mi je sada jasnije. Znači, ja nisam znao imena svih tih koji su rukovodioci oružane pobune. Oni su imali svoje tajne nazive. I ja tražim te, ali se interesujem da ne budem, kako da kažem, izigran, pa mi neko dadne čoveka koji uopšte nema veze, a nema dokumenta, i onda dobijem pogrešnog čoveka, ne dobijem onog koga ja tražim. Znači, ja konkretno i organi bezbednosti tražimo prvenstveno vođe paravojnih formacija, odnosno Zbora narodne garde i MUP-a koji su organizovali oružanu pobunu u Vukovaru. Eto, najkraće.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tu se nije radilo samo o političkoj opoziciji, već i o vojnom vođstvu, zar nije tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno, radilo se i o vojnim rukovodiocima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. I opet jedno pitanje zdravog razuma. Postojali su i spiskovi ljudi koji su bili vođe, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Neka imena tih ljudi koji su bili vođe ja sam dobijao od... po stručnoj liniji organa bezbednosti, a neka imena sam saznavao od civilnog stanovništva koje bi izašlo iz podruma, u informativnom razgovoru, neka od pripadnika, pojedinaca koji su bili zarobljeni u toku borbe.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali ono što ja kažem je da su sastavljeni spiskovi ljudi, vi morate da zapišete šta vam ko kaže, ne može se to samo pamtititi, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno je, pravili smo spiskove i zapisivali koliko smo god mogli.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hajde onda da pređemo na ovaj dokument. Čitam dalje: "Pored toga, organi bezbednosti su angažovani i u sastavu operativnog tima za rad sa ratnim zarobljenicima i utvrđivanju lica koja su učestvovala u zločinima i identifikaciji rukovodećeg kadra ZNG i MUP-a u Vukovaru." Dakle, vi ste u suštini pokušavali da utvrdite ko je radio šta na suprotnoj strani, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, možete li mi pomoći vezano za jedan izraz koji stoji u ovom dokumentu? Jer ako pogledamo sledeći red, tamo stoji sledeće: "Pored ovoga, načelnik organa bezbednosti je angažovan u komandi Operativne grupe Jug na planiranju borbenih dejstava i na pružanju pomoći jedinicama na frontu." Dakle, ko je načelnik organa bezbednosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam već rekao to, ja sam načelnik organa bezbednosti, i ovo što sam napisao kad je donosio komandant odluku, ja sam koliko se sećam, u svakom donošenju odluke na neki način učestvovao i prisustvovao, ako ništa, prisustvovao sam na komandnom mjestu - da čujem kakva je odluka i zadaci jedinica, posebno Gardijske motorizovane brigade. I ako pažljivo proradite dokumenta, zapovesti i odluke komandanta koje je donosio...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne, ne, oprostite, gospodine Šljivančanin, mene interesuje samo ovaj dokument. Vi kažete da ste vi načelnik organa bezbednosti. Ali

pogledajte naredni pasus: "...u komandi Operativne grupe Jug". Dakle tu se ne spominje samo Gardijska motorizovana brigada, zar ne? Tu je i Operativna grupa Jug?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja sam htio to upravo... prekinuli ste me, da vam objasnim. Znači, komandant Mrkšić, kao komandant Gardijske brigade donosio je odluku o angažovanju jedinica Gardijske motorizovane brigade u deblokadi kasarne i razoružanju paravojnih formacija, a uz to je drugim jedinicama kratko davao zadatke koje su bile van zone Vukovara i nisu učestvovala u tim zadacima u Vukovaru. Ako to podrazumevamo pod operativnom grupom? Znači, ja ne vidim nijednu drugu jedinicu osim Gardijske brigade koja je vršila, i to je davao zadatke bataljonima, znači prvom, drugom bataljonu motorizovanom, prvom i drugom bataljonu vojne policije i ovim jedinicama, i ja sam to tako prihvatao i tako shvatao. I bio sam tamo kad su odluke donošene.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ono što vi pokušavate da kažete ovom Pretresnom veću je da vi kao načelnik organa bezbednosti ste to bili samo za Gardijsku motorizovanu brigadu, ali ne i za Operativnu grupu Jug? Vi to zapravo pokušavate uprošćeno da kažete, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam to tako shvatao, tako je bilo i tako sam i radio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da vidimo da li možete da mi budete od koristi u vezi sa ovom temom. Imamo operativnu grupu Jug koja je, da kažem, komanda i kao kišobran pokriva sve ostale. Vi ste organ bezbednosti jedne od brigada, Gardijske motorizovane brigade. Da li me pratite?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pratim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I pod tim krovom su bile i druge brigade, tako se čini. One su sve potpadale pod komandu OG Jug. Da li se slažete sa tim? Osamdeseta je jedna od takvih?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: 80. motorizovana brigada je bila jedinica ranga Gardijske brigade i to jačeg sastava od Gardijske brigade. I može se možda prihvatiti da je gospodin pukovnik Mrkšić bio po nekom pitanju pretpostavljeni za konkretan zadatak, ako se angažuje brigada u tom dijelu. Ali nije postojala posebna komanda Operativne grupe Jug kad je otišao gospodin pukovnik Bojat, i Ljubičić i ostali koji su otišli sa tog terena. Ostala je tu samo komanda Gardijske brigade.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U britanskoj vojsci obično postoje tri brigade u okviru jedne divizije. Možete li malo da se odmaknete od mikrofona, jer kao da se čuje oluja na Severnom moru? Hvala vam puno. Dakle, postoje razne brigade i svaku brigadu predstavlja jedan organ bezbednosti, načelnik organa bezbednosti za tu brigadu. Vi ste to bili za Gardijsku brigadu. A ko je to bio za 80. brigadu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Za 80. brigadu je, čovjek je ovde svedočio. Ja stvarno sam jedanput samo tog čovjeka sreo u Vukovaru i, ali Dragi, Dragi... Dragi Vukosavljević.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da vas pitam onda, ko je bio najviši komandant organa bezbednosti koji je pomagao Mrkšiću? Kome ste vi bili podređeni?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: U organima bezbednosti nema komandant. Znači postoji načelnik i referenti bezbednosti. Ja sam bio potčinjen komandantu Gardijske motorizovane brigade kao načelnik bezbednosti - pukovniku Mrkšiću.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali ja bih hteo da znam ko je bio načelnik organa bezbednosti za Operativnu grupu Jug. Jer način na koji vi to objašnjavate, Mrkšić je morao da razgovara sa organom bezbednosti svake pojedinačne brigade. A ja sugerišem da je Mrkšić uradio sasvim razumljivo to da je vas postavio za načelnika organa bezbednosti čitave Operativne grupe Jug. On je imao samo jednu osobu sa kojom je bio povezan. Šta na to kažete?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pošto Operativna grupa Jug, ako usvojimo da je to tako bilo, to je privremeni sastav za trenutno izvršenje nekog zadatka. On nema, ta grupa nema stalnu komandu, formacijsku komandu, može se formirati takva komanda. Ako je formirana, treba da postoji i pisano naređenje za formiranje i ko ulazi u sastav te komande. Ako nije, onda komande nema, po mene. Ja nikad nisam dobio takvo naređenje i znam da sam bio načelnik bezbednosti Gardijske brigade. Mrkšić, kao komandant, nikada nije morao razgovarati sa načelnikom bezbednosti brigade druge, recimo 80. ili neke druge, on razgovara sa komandantom te brigade, a načelnik bezbednosti je dužan da sve što zna saopšti uvek komandantu brigade. I on radi za potrebe brigade, ne radi on za nečije druge posebne potrebe, niti za neku drugu liniju komandovanja, nego isključivo za tu jedinicu. I u toj našoj Jugoslovenskoj narodnoj armiji nije bilo dvojnog komandovanja, molim vas. Bilo je jedno... jednostarešinstvo i jedno komandovanje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, ja to shvatam. Ali ono što ja vama sugerišem jeste da u stvari, iako se možda radilo o privremenoj jedinici, ona je ipak morala da ima jednu strukturu gde je postojala jedna osoba za organ bezbednosti tj. načelnik organa bezbednosti, a to ste bili vi, bilo da vam se to sviđa ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To su vaši proizvoljni stavovi. Znači, ja nisam dobio takvo naređenje i takvo naređenje ako ima, ja bih volio da ga vidim, pa ću se izvinuti za ovo sve što govorim, ali onda znači propust je što nisam saznao za tako nešto. A mislim da je to propust onda komande Prve vojne oblasti ako nije napisala takvo naređenje. I sledeće, što još jednom potkrepljujem, da sam ja bio načelnik Operativne grupe Jug bezbednosti i da je postojala takva komanda, ja bih po stručnoj liniji bio pozvat na sastanak kod načelnika bezbednosti Prve vojne oblasti da mi se ukaže na tako nešto, i ne bih dobijao informacije od načelnika bezbednosti kabineta saveznog sekretara po stručnoj liniji, inače iz čijeg sam ja organizacijskog sastava, nego bih dobijao informacije od načelnika bezbednosti Prve vojne oblasti. Ako ijedan trag takav imate, ja vas molim iznesite ga, ja ću prokomentarisati, izvinuću se za sve ovo što sam do sada pričao. Ja ne mogu sad, gospodine Moore, da udovoljim nečemu što ja ne znam. Ja trudim se da budem iskren čovek i da vam govorim ono što ja znam. To je još jednom, ako vam to odgovara. Ako ne odgovara, vi onda sami prihvatite svoj odgovor.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da pogledamo to na drugi način. Kada je osnovana Operativna grupa Jug sa Mrkšićem na čelu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, to postoji zapis u ratnom dnevniku - da je komandant Mrkšić primio dužnost komandanta Operativne grupe negde u

oktobru, ali... da li 8., 9., 10. oktobra. Ja sam rekao da nisam prisustvovao na takvom nekom sastanku, ni na primopredaji te dužnosti nisam prisustvovao. E sad, šta je njemu rečeno da li on ima neku pisanu naredbu i koje konkretno zadatke je dobio, ja stvarno ne znam. Mislim, nisam sa njim nikad o tome razgovarao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, odgovor je 8. 9. ili 10. oktobar. Da li je to tačno? Vidim da gospodin Lukić želi nešto?

ADVOKAT LUKIĆ: Ja sam hteo da napravim korekciju na transkript, stranica 60, red je 11. Odgovor je ušao, nastavlja se kroz pitanje. Treba da se razdvoji u redu 11 od reči "there is a record of that", to je u stvari početak odgovora gospodina Šljivančanina.

SUDIJA PARKER: Hvala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pre nego što nastavite dalje gospodine Šljivančanin, moram da se pozabavim sa 19 redova odgovora. Dopustite da to uradim, pa ćemo onda krenuti dalje. Dakle, imamo 8. 9. i 10. oktobar. A kada je osnovana komanda Operativne grupe Jug? Ona je prestala da postoji negde oko 24. novembra. Dakle, to je privremena komanda koja je postojala tokom trajanja borbe za Vukovar. Da li bi to uopšteno rečeno bilo tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja ne bih mogao da potpuno prihvatim to što ste vi rekli. Ja smatram, i kako sam učio po vojnim propisima i pravilima da, ako je neka privremena komanda formirana za konkretno izvršenje određenog zadatka, i ako nije donijeta naredba u kojoj precizno piše da komanda funkcioniše od - do, onda, po mene, komanda prestaje onda kad je taj zadatak izvršen. A taj zadatak je izvršen 18. novembra, odnosno završen je zadatak 18. novembra.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi ste poznavali Mrkšića pre nego što ste došli u Vukovar? Vi ste ga dobro poznavali. Nije li to tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I to nije tačno. Ja sam gospodina Mrkšića upoznao da se ne varam, ali možda tri godine prije tih vukovarskih događaja, ali stvarno nemojte mi to zameriti ako se... Ali nije mi nikada bio prvopretpostavljeni starešina. Ja sam... bio mi je drugopretpostavljeni kad je postao komandant brigade. U avgustu mesecu 1991. godine, ja sam Mrkšića upoznao kao prvopretpostavljenog starešinu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mislim da bi trebalo da bude 1991. godina.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Izvinjavam se, 1991. Tačno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu, nema problema. Ali ja želim da postavim ovo pitanje: Nije li vam se učinilo 8, 9. ili 10. oktobra, kada ste videli da će postojati organi bezbednosti za svaku brigadu, da bi bilo poželjno da postoji i organ bezbednosti, načelnik organa bezbednosti za Operativnu grupu Jug koji bi vršio koordinaciju svih tih materijala?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Lično sam smatrao, a i sad smatram da to nije bilo potrebno, zato što je to komanda privremena, privremen je zadatak, i da organi bezbednosti kad se trenutno nađu na izvršenju jednog zadatka, takav kakav je borbeni, trebaju da su usredsređeni na izvršenje tog zadatka i da nemaju mogućnosti da se bave ostalim elementima razvijanja sada eventualne mreže, prikupljanjem

podataka drugih i stručnom obukom i usavršavanjem tih kadrova, niti tu imaju mogućnost da se bave prikupljanjem podataka za popunu jedinica i ostalo, nego im je prvenstveno težište da se izvrši konkretno dobijeni zadatak. To je po mene.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znači, vi nikada ni u jednom trenutku niste rekli Mrkšiću da bi to bilo poželjno ili nešto o čemu bi trebalo da se razmisli?

Pretpostavljam da je vaš odgovor ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam ni razgovarao na tu temu sa Mrkšićem tada.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li onda objasniti iskaz koji je dao Vukosavljević koji je rekao da kada je odlazio na referisanje, a on je bio zadužen za Osamdesetu brigadu kao organ bezbednosti, da je on izveštavao Karana i Vukašinovića koji su bili vama podređeni? Možete li to da objasnite časnom Sudu kako se to događalo ako vi niste bili na čelu organa bezbednosti Operativne grupe Jug?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Prvo, ja se gospodine Moore, ne sećam da je baš Vukosavljević tako to nešto rekao, ali znam da vam objasnim ako vas interesuje sve po pitanju rada organa bezbednosti. Kad je bila tu 453. brigada, ja sam i pokušao da stupim u kontakt sa organom bezbednosti. On je rekao: "Imam ja svog komandanta". I nismo... nije ga ništa... nije imao nikakav dokument kojim ga je nalagalo nešto da on mene mora davati bilo kakve informacije. Kad je bila 20. partizanska brigada, išao sam nekoliko puta kod komandanta te brigade, rekao sam vam iz kojih razloga, i on je rekao da on u svojoj brigadi zna sve i rukovodi, a on izveštava Mrkšića o svim... o svom stanju u njegovoj brigadi. Znači, brigada nije ni učestvovala u izvođenju bilo kakvih borbenih dejstava. Nalazila se u rejonu Ovčare, Jakupovca i Grabova. Kada je došla na taj prostor 80. motorizovana brigada, mene je... možda je to bilo i 18., možda... ne znam sad tačan datum, upoznao moj pomoćnik za kontraobaveštajni rad da se javio novi organ bezbednosti koji se pojavio na toj teritoriji i kako se zove, i rekao mi je da se radi o dobrom čoveku koji bi... koji je izrazio želju da saraduje sa nama i da menja informacije, ako nešto za nas bude značajno. Ja sam rekao: "Dobro, trebalo bi onda i ja da vidim čoveka kad već tako hoće da saraduje". I on je jedno veče došao kod nas, pitao sam ga baš kome šalje izveštaje, koga izveštava i tako redom, i on je mene tada odgovorio da izveštaje šalje u komandu načelniku bezbednosti svog korpusa, da zna svoje zadatke i da je spreman da sa nama saraduje ako bude bilo kakve potrebe, radi izmene nekih informacija a koje bi za nas bile značajne. Pošto je u tom vremenu brigada ta planirana da ostane u zoni tih borbenih dejstava, i taj dalji naš trag, tako da kažem, sadejstva neke i saradnje se izgubio, nisam se posle sa njim ni viđao, on je verovatno radio po zadacima svog komandanta. Ja sam vam rekao da smo mi bili premoreni sa prve borbene linije i jedva smo čekali da neko dođe koji će nas zameniti. I možda je ta smena jedinica i jedan razlog što malo popusti koncentracija pa se manje onda ljudi između sebe sastaju. Eto, to je što ja znam o Vukosavljeviću. Ali nikad mene nije izvestio ni Vukašinović ni Karan da je on njima podnosio bilo kakav pisani izveštaj ili bilo kakve izveštaje. Ti ljudi će doći ovde da svjedoče, pa možete pitati njih, ali ja nisam upoznat.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Odgovor je dakle da to niste znali. Trebalo vam je 32 reda za to.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, gospodine Moore, ja sam morao da objasnim tačno, jer ja želim da kažem istinu. A sad, ako vi želite da ja samo vičem da ili ne, onda bi bio to neki kviz.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Jedna generalna primedba da gospodin Moore na kraju izvlači ovaj zaključak iz rečenice da on nije bio upoznat sa tim, a gospodin Šljivančanin je jasno dao odgovor i potpuno jasno objasnio svoj stav povodom teze koju je gospodin Moore rekao - da je Vukosavljević izjavio. Mislim da bi bilo ipak celishodno da ono što smo mi koristili da nam se da, označavanje stranice koje Vukosavljević to tako izjavio. Ja znam da u unakrsnom ispitivanju on dao neke drugačije odgovore, ali to ćemo mi još u *re-directu* raščićavati. Ako gospodin Moore tvrdi da je Vukosavljević izjavio da je podnosio izveštaj Karanu i Vukašinoviću, gospodin Šljivančanin je jasno dao odgovor, a onda ne može da se tvrdi ovaj zaključak gospodina Moorea koji je on sad rekao na stranici 64, red 13.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ću nastojati da to uradim. Upravo se rade provere transkripta. U međuvremenu ja bih hteo molim vas da pređem na jedan drugi dokument, a na ovo ću se vratiti ako bude od pomoći. Ili da mi časni Sud dozvoli par minuta da lociram odlomak.

SUDIJA PARKER: Nastavite dalje, gospodine Moore. To će drugi proveriti.

TUŽILAC MOORE: Da. Samo za jedan trenutak, časni Sude. Možda je bolje da se sa tim sada pozabavimo. Zamolio bih da se vratimo na... to je broj strane 8.697, red 21.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Čitam pitanje gospodina Domazeta: "Ovo je ono o čemu govorim, linija bezbednosti, stručna linija, a ne o komandnom lancu što nam je svima jasno, ja govorim o liniji organa bezbednosti što je specijalno u svom radu, ja bih želeo da znam kada ste vi došli u Negoslavce i kada ste bili uključeni u operacije u Vukovaru, ko vam je davao uputstva, naređenja na toj liniji, s kim ste direktno saradivali?" Odgovor: "Ja sam već o tome odgovorio na pitanje tužioca i obavestio Pretresno veće o tome. Oko 10. komandant brigade mi je rekao da je ona podređena Gardijskoj motorizovanoj brigadi. Drugim rečima, Gardijska motorizovana brigada je takođe i komanda Operativne grupe Jug, i prema pravilima službe, podređeni organi bezbednosti moraju da podnose izveštaj nadređenom organu bezbednosti u komandi. Ja sam otišao na komandno mesto Gardijske motorizovane brigade i tamo našao kapetana prve klase Karana, s kojim sam imao prvi razgovor koji se odnosio na našu profesiju". To se odnosi na Karana. A na strani, mislim da je 8.702 red 16: gospodin Domazet postavlja pitanje: "Čini se da je..." Sudija Parker: "Ovako ide tekst u redu 9, strana 8.702: "Načelnik bezbednosti 80. brigade bio je pukovnik Šljivančanin. Da li je to tačno?" Odgovor: "Nije tačno." Gospodin Domazet: "Ne, ne, to je greška." Svedok: "Ako mene pitate, ne, naravno, ne, to je greška. Ja sam bio načelnik bezbednosti 80. brigade, a pukovnik je bio načelnik bezbednosti Gardijske motorizovane brigade, a takođe i načelnik bezbednosti Operativne grupe Jug." Ja ću pokušati da nađem i drugu referencu koja se tiče Vukašinovića. Ovde se nalazi jasna referenca vezana za Karana

i činjenica da je on rekao da je njegova jedinica 80. - bila potčinjena organu bezbednosti Gardijske motorizovane brigade. Zar nije to tačno? I da je on kontaktirao sa Karanom na toj osnovi?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja ovo što ste pročitali, što sam slušao, mogu da prokomentarišem da gospodin Vukosavljević nije dovoljno stručno upoznat sa vojnim pravilima - nikada brigada ne može biti potčinjena brigadi, kako je on ovde rekao da je 80. gardijska brigada potčinjena Gardijskoj brigadi, niti ja znam za tako nešto. I ja mislim, a ni nema takva naredba, da je komanda Gardijske brigade bila komanda Operativne grupe Jug, kako je on to rekao. I ostajem pri svojim stavovima, tako da mogu da kažem da je on to protumačio na neki svoj način kako on to misli, a stvar je na dokazima i predmet da se to dokaže dokumentima da li je to tačno ili nije.

TUŽILAC MOORE: Hvala. Da sada pređemo na drugi dokument, broj 20 u tabulatoru 29. Izvinjavam se, časni Sude. Časni Sude, obavešten sam da nisam zatražio uvrštavanje ovog dokumenta u spis. Zamolio bih da se to učini.

SUDIJA PARKER: Biće uvršten.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam puno. Hvala.

Sekretar: Časni Sude, ovo postaje dokazni predmet broj 848.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mogu li da vas pitam...

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, da li sam u pravu kada pretpostavljam da namerno niste predložili na usvajanje jedan raniji dokument pod brojem 9? Mislim da je svedok rekao da ništa ne zna o tom dokumentu?

TUŽILAC MOORE: Molim vas samo jedan trenutak, časni Sude. Ne, nisam to namerno učinio, već je moja greška što to nisam uradio. Rečeno mi je, šapnuli su mi sa strane da to već jeste dokazni predmet i to 636 i to se može videti u indeksu koji smo dali, a nalazi se u tabulatorima 9 i 10.

SUDIJA PARKER: Hvala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mogu li sada da vam postavim jedno uopšteno pitanje pre nego što pređemo na druge dokumente? Vi ste rekli da ste ovde kako bi rekli istinu i da bi pomogli svima. Da li smatrate, i jeste li u to vreme smatrali da je Mrkšić bio komandant koji je bio slab u određenim aspektima svog karaktera?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Prvo, ja nisam bio pretpostavljeni Mrkšiću da bih mogao sve detaljno da kontrolišem, kako on izvršava svoje zadatke. Možda sam mogao da ne slažem se sa nekim njegovim stavovima ili da mislim da bi to možda moglo drugačije. Svaki čovek ima svoj metod i način rada. Možda sam ja nekad mislio da Mrkšić treba biti oštriji prema određenim njegovim potčinjenim starešinama, a možda nisam bio u pravu. A mislim da možda nisam bio u pravu, pošto je on vodio te strukture da izvrši zadatak i izvršio ga. Znači, ako sam ja zahtevao neku oštrinu, možda je on trenutno mislio da možda neki drugi način da se to riješi, ljepše i bolje, a da bude sve u duhu propisa i pravila. Tako da nikad nisam smatrao da je Mrkšić slab komandant.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Razlog što ovo pitam jeste dokument u tabulatoru 29 i 30 od 10. decembra, koji vi ponovo procenjujete. Koliko se sećam, iako tu piše datum 10. decembar, vi ste rekli da ste ga sastavili 21. novembra. Da li je to tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovaj dokumenat koji vidim ispred sebe ja sam sačinio tada u decembru. I, kako stoji na njemu datum, 10. decembra je poslat Upravi bezbednosti. A rekao sam da sam 21. novembra poslao izvještaj iz Vukovara, kao što sam slao i one prethodne izveštaje o tim tada trenutnim dešavanjima u zoni Gardijske brigade. A to je drugi izvještaj, nije ovaj.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, to je vaš dokument koji ste vi sami lično sastavili, i to 21., a poslat je 10. decembra. Vidim da gospodin Lukić odrično maše glavom. Molim da to onda ponovite.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sad, gospodine Moore, kažem ovako. 21. novembra posle izvršenih zadataka i posle svega onoga što sam vam ispričao, ja kao načelnik bezbednosti sastavio sam izvještaj koji sam redovno slao iz zone borbenih dejstava i poslao na adresu kabineta načelnika saveznog sekretara, odnosno načelnika bezbednosti i Uprave bezbednosti. Ovaj dokumenat koji je sad ispred nas, sastavio sam posle razgovora sa gospodinom generalom Acom Vasiljevićem u Upravi bezbednosti 10. decembra i poslao ga 10. decembra u Upravu bezbednosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu, hvala vam puno na ovome. Da se sada pozabavimo sa... vidimo vaš potpis, vidimo datum, vidimo kome je upućen i razvoj borbenih zadataka na oslobođenju Vukovara. Hteo bih da se pozabavimo prvim delom: "Gardijska motorizovana brigada je na izvršenju borbenog zadatka krenula u vrlo specifičnim i teškim uslovima. Čitavo vreme komandant Gardijske motorizovane brigade gospodin Mrkšić je isticao sposobnost jedinice za izvršenje i najtežih zadataka, a onda kada je dobio konkretan borbeni zadatak, počelo je kolebanje." Šta mislite pod tim?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sad nemam šta da mislim, nego sam tada to napisao. I ovde je napisano dalje, ako ovo pročitate, došlo je do neke sumnje, o čemu su pričale starešine - da postoji izdaja u vojnom vrhu, a ja bih to rekao više da je došlo do kolebanja pojedinih starešina od straha od borbe. I to sam ovde evo zapisao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Moja sugestija je da to ovde nije sugerisano. Čitam dalje i neću da spomenem jedno ime, zato što se radi o zaštićenom svedoku: "Odlučio je...", to je Mrkšić, "Odlučio je, kako je rekao, da prvo smeni izdajnike u vojnom vrhu, misleći prvenstveno na generala armije Kadijevića, pa da onda pređe na izvršenje zadatka". Tvrdim da je ovo prilično jasno. Da li vi kažete da je Mrkšić sugerisao da je izdajnik na vrhu bio Kadijević, da je on bio taj problem? Znači, imamo izdajnike na vrhu - hajde da skinemo Kadijevića?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam to i zapisao ovde u ovom izveštaju, tada sam čuo takvu informaciju - da se sumnja da je general Kadijević izdajnik sa jednim dijelom vojnog vrha. Ja sam... i mene je sugerisano da ja podržavam generala Kadijevića. Ja sam rekao tada Mrkšiću da su to pogrešne informacije koje on ima, da ja lično poznajem generala Kadijevića, i da ja čvrsto stojim iza toga da je on čovek jugoslovenskih opredeljenja, i da ne sumnja u takve priče. I dok ga obezbeđuju ljudi s kojima ja rukovodim, generalu Kadijeviću neće faliti ni dla... ni dla... ni dlaka sa glave. Posle toga, pukovnik Mrkšić je bio na razgovoru kod generala Kadijevića zajedno sa Acom Vasiljevićem, Blagojem

Adžićem, i ne znam da li je još bio neki drugi general, bio je pukovnik Vuk Obradović. Šta su razgovarali, ja ne znam, ali znam da to nije puč, kako su mnogi tada to predstavili u sredstvima javnog informisanja, i kako je to u intervjuu NIN-u 1992. ili ne znam koje godine, predstavio general Aca Vasiljević, jer je on bio na tom sastanku tada kod generala Kadijevića. I ja sam zbog toga napisao da su ove specifičnosti bile, jer je to bilo neposredno pred polazak brigade na izvršenje zadatka. Nije bilo u julu, kako je govorio svedok kojeg vi ovde nećete da pomenete, nego je bilo neposredno tog dana.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, ja mislim da ovaj dokument nije bio na ekranu. Ja sam pogledao na ekrane oko sebe i nisam ga video. Ovde se spominje ime jednog zaštićenog svedoka i ukoliko je ovo emitovano izvan sudnice, onda predlažem da se izvrši redkcija. Žao mi je zbog ovoga, ali mislim da to ime nije došlo na ekran, jer su svi koristili štampane verzije.

SUDIJA PARKER: Hvala. Naučićemo lekciju iz ovoga. Ne, nije emitovano.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tako sam i mislio. Hvala vam na tome.

SUDIJA PARKER: A kada vam bude pogodan trenutak, trebalo bi da napravimo pauzu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Uskoro. Gospodine Šljivančanin, vidite da se ovde navode razna imena. Neću ih ponavljati, jer među njima je i zaštićeni svedok. Ali ono što vi kažete je da vi navodite te pojedince i onda kažete - gospodin Mrkšić: "On je pronašao istomišljenike među tim ljudima". Dakle, vaš stav je bio da i sam Mrkšić nije bio zadovoljan Kadijevićem, da je on vrlo odlučno govorio i da se kolebao kada je došlo do borbi, i da je bilo ljudi oko njega koji su ga podržavali. To zapravo znači to, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ne znači tako. Ja sam vam rekao, ja sam kao načelnik bezbednosti bio dužan da baratam sa stanjem u brigadi. Mrkšić je čuo stavove i mišljenja tih pojedinih starešina. Ja sam pokušao da ga razuverim da je to laž. I ovde s ovoga mjesta svima, i javnosti i svima drugima kažem da sam poznao odlično porodicu generala Veljka Kadijevića i njegovu braću, i da su to bili jugoslovenski opredeljeni ljudi, a posebno general Kadijević. Moj je takav utisak. I to sam rekao tada i generalu Mrkšiću, i verujem da je Mrkšić bilo šta smerao protiv, da ga general Kadijević ne bi primio na razgovor. A kakav je bio sadržaj razgovora: Mrkšića, Kadijevića, Blagoja Adžića, Vuka Obradovića i Ace Vasiljevića, to oni znaju. Ja nisam prisustvovao tom razgovoru, ali sam o tome obavestio, o tim stavovima koje sam čuo od Mrkšića, obavestio sam i Vuka Obradovića i načelnika bezbednosti kabineta saveznog sekretara kome sam ja stručno bio podređen, i stavio ljude, pojačao obezbeđenje radi svake eventualnosti da mere budu onakve kakve trebaju. Odmah je to veče obavljen razgovor ovih ljudi koje sam rekao, i ne znam sadržaj tog razgovora.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hoću da ubrzo završimo ovo, zato što smo već dosta potrošili vremena o ovome. Ali situacija je bila da je Mrkšić je otišao kod Kadijevića, Kadijević je ostao na vlasti. A zar nije tačno da je često bilo rečeno da je Gardijska motorizovana brigada poslata u Vukovar radi kazne zbog ove neposlušnosti Mrkšića koji joj je bio na čelu? Zar to nije tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine Moore, to su dezinformacije. I to od onih ljudi, evo jednog ću pomenuti ovde, to vam je ovaj Kavalić, koji su vršili takve dezinformacije, koji su to radili od straha. No, dan prije toga, znači dan prije tog događaja, brigada je već bila dobila naredbu da se pretpočinjava Prvoj vojnoj oblasti i da ide na zadatak. Znači, već je to bilo odlučeno prije toga. Nije imalo razloga da neko sad donosi novu naredbu. Ja sam to rekao, da je to uticalo, ona je trebala dan ranije da pođe da ovoga nije bilo, ovih pojava. I to je znači, po mene, to je dezinformacija ljudi koji su tada proizvoljno i onih koji su pokušavali u sredstvima javnog informisanja da plasiraju razne dezinformacije koje su bile netačne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ja vam kažem da je Mrkšić otišao u Vukovar a da mu je cela karijera bila pod znakom pitanja od strane vlasti, a da je on bio u to vreme neverovatno ambiciozan oficir. To su u stvari dva pitanja. Da li se slažete sa tim da je on zajedno sa drugima otišao tamo, a da su im karijere bile dovedene u pitanje kao i koliko su oni bili lojalni ciljevima?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sa tim se potpuno ne slažem. Mrkšić je, ako ćemo tako da gledamo, baš unapređen u čin generala od generala Kadijevića, i napredovao uzlaznom putanjom, i za nekoliko godina dobio više činova. Imao je visoku vojičku karijeru, i postao u Generalštabu, tako da kažem, drugi čovek ajde, ako mogu tako da kažem, načelnik kopnene vojske. Prema tome, nije istina da je Mrkšićeva karijera bila sputana, nego je naprotiv napredovala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ja vam kažem da je Mrkšićeva karijera izgrađena na ruševinama Vukovara i da je zato on bio promovisan?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ni to se ne slažem. Mrkšić je dobio taj prvi čin generala posle Vukovara, to je tačno. To su odlučivali pretpostavljeni. Imao je i školu i ostalo što je trebalo da ima. A kasnije se vjerovatno dokazivao na drugim dužnostima, jer su se promenili rukovodeći... rukovodioci u vojsci. I ne verujem da bi ga unapređivali samo zbog Vukovara, imao je verovatno i drugih kvaliteta, ja nisam njemu bio pretpostavljeni i nisam sa njim radio, i ne znam kako je izvršavao zadatke i ne bih mogao da dajem takve ocjene.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, je li sada prikladan trenutak za pauzu?

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, tokom pauze molim vas da pogledate da li ovaj dokument u tabulatoru 29 jeste dokazni predmet 843.

TUŽILAC MOORE: Meni je zapisano kao 843. Zar nisam ja to rekao?

SUDIJA PARKER: Ali u vašem indeksu stoji drugačije.

TUŽILAC MOORE: Ja mislim da je to zbog toga što je taj indeks urađen pre nego što je ovaj dokument ušao u dokazne materijale. Ja se izvinjavam zbog toga.

SUDIJA PARKER: Sada pravimo pauzu i nastavljamo odmah iza 13.00 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Pokušaću da malo brže obradim ove dokumente. Gospodine Šljivančanin, biću vam vrlo zahvalan ukoliko mi budete davali kraće odgovore, molim vas. Sada ću vas zamoliti da pogledate peti glavni pasus u tabulatoru 29. Treba da piše: "Nekoliko dana posle početka izvođenja borbenih dejstava..." Jeste li to našli?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pratim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Samo u vezi nekoliko stvari vezano za ovaj pasus i još za dva ili tri pasusa: "Doneta je odluka da komandu OG Jug preuzme komandant Gardijske motorizovane brigade", dakle ovde u ovom dokumentu vrlo jasno stoji ono što ste i vi prihvatili. Pogledajmo niže u tom pasusu. I tamo vi kažete da je "Najviše poteškoća bilo sa Podunavskom brigadom gde sam lično morao da vratim na položaj dva bataljona koji su hteli da napuste položaje." Interesuje me ovo što ovde piše: "lično sam morao da vratim". I to molim vas da povežete sa onom vašom tvrdnjom da vi niste bili ovlašćeni da izdajete nikakva naređenja. Jeste li vi možda blago sugerisali? Šta je značilo ovo kada kažete "lično sam morao da vratim na položaj dva bataljona koji su hteli da napuste položaje"?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Toga se sećam dobro. Ta brigada bila je raspoređena tu neposredno ispred sela Negoslavci prema Vukovaru. I kad sam god prolazio prema Vukovaru, morao sam proći kroz raspored te brigade. Komandant je, koliko se sećam, bio, čini mi se po činu pukovnik, koliko se sećam, ali ne znam njegovo ime, stvarno. I kao čovjeka i starješinu nije mi se sviđala disciplina i odnos komandanta prema toj jedinici koji nikad nije obišao svoju jedinicu nego se nalazio u podrumu negde tamo smešten duboko u selu Negoslavci. I kad prođem tu pored tih vojnika, oni su mi uvek nešto rekli - starešina sam. O tome sam informisao i prethodnog komandanta operativne grupe, pošto je bila potčinjena njemu brigada, a i komandanta Mrkšića. I jednog dana se desilo da su ti ljudi krenuli sa oružjem i ušli blizu naše komande u selo Negoslavce, i tražili su da neko sa njima razgovara. Ja mislim da sam se ja tada zatekao na komandnom mjestu, i rekao sam komandantu da ću ja razgovarati sa njima. I skinuo sam i opasač i činove i pištolj koji sam imao, i ne znam da li sam imao pušku. I rekao sam, evo ja sam došao goloruk da vidim šta hoćete da razgovaramo. Oni su pričali o nekim dezinformacijama, u stvari poginula su im trojica ljudi iz njihove brigade, ali nisu u borbenim dejstvima. A evo primer kako su poginuli. Diverzantska grupa paravojnih formacija se ubacila na tu teritoriju i popela se dvojica snajperista na stub od dalekovoda, jer tada nije bilo struje pošto je to ravnica. I sa tog stuba gađali su na jednoj daljini od 400 metara snajperisti i pogodili su dvojicu njihovih vojnika. To je izazvalo veliku, kako da kažem, paniku među tim ljudima. I ja sam pokušao tu da im objasnim zašto se to desilo, da ćemo to istražiti. I kasnije sam dao velike zamerke njihovom komandantu i bio sam kritikovan od strane pukovnika Mrkšića - kako ja mogu da višem činu od mene upućujem kritike. Ali sam obavio razgovor sa tim ljudima i ljudi su se vratili na položaj. To je to, i zato sam to napisao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali ovo je bila jedinica koja je bila podređena OG Jug, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja znam da je odmah drugi dan ta jedinica napustila naš rejon i otišla je sa tog položaja, i nigde je više nema u papirima

da se vodila kao jedinica. To je bilo tih prvih dana, kad smo mi došli. I ne sećam se da je bila više...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, ovo je bila jedinica koja je bila podređena Operativnoj grupi Jug u to vreme, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne, ne, ne sećam se da je bila podređena u tom smislu. Nalazila se na toj teritoriji, ali nikad u našim dokumentima nije imala da je sačinjavala sastav te... Ja se ne sećam, možda jeste, ali ja stvarno ne sećam se. Kažem, ona se odmah vratila odatle, iz te zone, otišla je.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Oprostite što sam ciničan, ja mislim da to dolazi sa godinama. Ali šta ste vi, zaboga kao major Šljivančanin radili kada ste razgovarali sa tim vojnicima? Zašto baš vi? Kakve je to veze imalo sa vama?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, kažem vam, u tom trenutku sam se zatekao u toj zgradi, kuda... gde su ti ljudi naišli u koloni i demonstrativno napuštaju rejon i ne znaju gde će. I bilo mi je... Nemaju ni starešine, nemaju nikoga, i predložio sam komandantu da popričamo sa ljudima, da vidimo šta rade. To su ipak vojnici, nisu to naši neprijatelji. Da vidimo gde će s oružjem, kud su se uputili, šta hoće, da vidimo da saznamo neku informaciju šta oni rade u zoni našeg komandnog mesta, to je bilo naše komandno mesto. Mislio sam čak, ko zna, mogu da prave i neki nered i ostalo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali ko je bio komandant? Da li govorite o gospodinu Mrkšiću ili o nekom drugom?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Čini mi se da je tada komandant bio pukovnik Bojat, tada Operativne grupe, kad je taj slučaj se desio. Čini mi se, ali molim vas nemojte mi stvarno zameriti, ne mogu baš detaljno se... Ali to je odmah u naš... po našem dolasku. I komandant je pozvao tog pukovnika i prekorio ga, iskritikovao i znam da je jedinica posle vraćena na svoje mjesto. Ali, mislim da je bio tada Bajo Bojat, tako mislim, ali dajem rezervu da sam pogriješio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, realnost je da je Bojat je bio komandant Operativne grupe Jug i sa njim ste vi bili u konktaktu, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne. Ja sam bio na komandnom mjestu komande Gardijske brigade. Rekao sam da se Bojat nalazio u drugoj kući komande Operativne grupe Jug i tada je tu bio pukovnik Mrkšić. Ali kasnije, koliko se sećam, da se ovaj slučaj desio kad je Bojat bio komandant, upoznat, zvali smo, znači oni su došli u rejon našeg komandnog mjesta, ti vojnici. Prolazili su pored kuće u kojoj smo mi smešteni.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali Bojat je bio iz Operativne grupe Jug, on je predao dužnost Mrkšiću ili je Mrkšić preuzeo dužnost od Bojata. To je tako, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine Moore, mislim da se ovaj događaj koji piše ovde odigrao za vreme Bojata. Ali je Mrkšić izvestio da su ti ljudi stigli do naše kuće, i Bojat je posle zvao ovoga komandanta brigade da preuzme mjere. I taj se slučaj otklonio. To je ono čega se ja sećam i zato sam to napisao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali pitanje koje sam ja vama postavio je savršeno jasno: Mrkšić je preuzeo dužnost od Bojata, dužnost komandanta Operativne grupe

Jug. Zašto ste vi bavite sa nečim što se tiče Operativne grupe Jug ako ste vi samo pripadnik Gardijske motorizovane brigade? To nema nikakve veze sa vama, zar ne?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa ja sam pokušao da vam objasnim - taj slučaj koji ste me konkretno pitali. Mislim da je još tada bio komandant operativne grupe Bajo Bojat, da su ta lica naoružana vojna došla u rejon naše komande, i da je nas čudilo šta oni tu traže, i šta hoće. I preuzeli smo mjere, jer nisu znali, ljudi lutaju, ne znaju gde će. Moramo znati disciplinu u rejonu svog komandnog mesta kakva je. I posle toga izvešten Bajo Bojat, zvao je komandanta, mene su kritikovali zašto sam ja možda malo bio i povišenim tonom rekao komandantu kako ga nije sramota da mu vojnici hodaju tako raspasani, nikakvi, i priznajem da sam pogriješio, jer je bio stariji po činu od mene, i taj je slučaj sa tim završen. Ali sam hteo da ukažem da su pojedini komandanti slabo mislili o svojim jedinicama.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, pogledajte ovaj pasus, pogledajte ga samo. To ste vi sastavili da biste pokazali, pošto su počele borbene operacije da je izdata odluka da komandant Gardijske motorizovane brigade preuzme Operativnu grupu Jug, to je suština ovog pasusa. A onda vi kažete: "Posle donošenja ovih odluka, situacija u Operativnoj grupi Jug, u aktivnoj zoni se dosta poboljšala, sve je počelo da funkcioniše bez problema. Najviše poteškoća bilo je sa Podunavskom brigadom gde sam lično morao da vratim dva bataljona koja su htela da napuste svoje položaje." Ono što vam ja kažem je da se u ovom pasusu direktno govori o tome kako je predata dužnost sa Operativne grupe Jug na Gardijsku motorizovanu brigadu. Onda se kaže kako su se stvari poboljšale, opisujete najveću poteškoću, i govorite o najvećoj poteškoći u okviru Operativne grupe Jug. A ja vas pitam sledeće: Šta ste vi, gospodin Šljivančanin, uopšte imali da se mešate u stvari Operativne grupe Jug, ako ste vi bili u stvari samo pripadnik Gardijske motorizovane brigade?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja vam, gospodine Moore, opet kažem, tačno je to da stoji ovde da se poboljšalo, ja smatram kad je komandant postao komandant brigade, zato što je brigada jedina izvršavala taj zadatak, ostale jedinice nisu učestvovala u izvršenju zadatka u Vukovaru. Ali koliko mene sad služi sećanje stvarno, ja mislim da ovaj slučaj sa Podunavskom brigadom se desio još kad je komandant Operativne grupe bio Bajo Bojat. Moja je bila reakcija, možda eto neko moje nestrpljenje ili što sam ja želeo odmah da reagujem što mi je bilo žao da se tako nešto dešava uopšte u JNA, da sam smatrao da je ugrožen neposredni rejon našeg komandnog mjesta Gardijske brigade, i da ta lica nemaju pravo da se zadržavaju u rejonu komandnog mesta brigade, i predložio sam komandantu da izađem da vidim šta oni hoće. I otišao sam među njih da vidim šta hoće. Znači, po nekoj... moja je i obaveza kao načelnika bezbednosti bila da kontrolišem zonu naše brigade, a posebno rejon rasporeda komandnog mesta. I te ljude sam zaustavio u rejonu našeg komandnog mjesta. Evo, to je moj odgovor.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ja takođe kažem i Pretresnom veću, da ova uloga koju ste vi preuzeli u Vukovaru je daleko premašivala vašu ulogu organa bezbednosti. Rečenica: "ja sam lično morao da vratim dva bataljona..." - bez ikakve diskusije, bez ikakvog prethodnog saveta. Ona je sasvim jasna: "ja sam lično morao da pošaljem" - šta to znači, ukoliko vi niste bili ovlašćeni da vršite komandovanje i rukovođenje ili ukoliko niste pokušali da preuzmete neka od tih ovlašćenja?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam pisao u svojim izveštajima o stanju u tim jedinicama koje su boravile u zoni ili su odmarale ili čekale novi zadatak u zoni gardijske brigade, i pisao sam o svim problemima. Ja vam sad ponovo kažem

da se sećam da je ta brigada bila neposredno ispred sela Negoslavaca prema Vukovaru, čak bih mogao ako hoćete da vam crtam gde su bili, ako mi pokažete kartu, gde su bili - sećam se. Često sam prolazio kroz njihov rejon da bih došao u Vukovar. I ovde ovo što sam napisao "lično", znam da sam lično razgovarao sa tim ljudima kad su stigli u rejon komandnog mesta Gardijske brigade i odvratio ih od takvog ponašanja i nediscipline, a nijesam trebao ni po naređenim mjerama bezbednosti ni da dozvolim kao načelnik bezbednosti da ti ljudi šetaju po rejonu našeg komandnog mesta i da se pravi nedisciplina. I to sam tako napisao i predstavio. Ako vi to tako prihvatate, ako vi kažete da sam imao neka posebna, velika ovlašćenja, trebao sam onda da sedim. Po vašem, ja sam trebao da sedim i da pustim da tu se stvara nedisciplina na komandnom mestu. Rekao sam komandantu: izaći ću da vidim šta ti ljudi hoće, i bilo mi je zadatak da izađem pošto nije imalo sa njima starešina, bili su bez svojih starešina. Jer su starešine negde, ko zna će su bile - otišle u neke kuće i sedele u podrumima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kažite mi, da li organ bezbednosti ima u okviru svojih definisanih zadataka i tu ulogu da vojnike ili pripadnike teritorijalnih jedinica razmešta pod komandu nekih jedinica ili da ih uopšte razmešta u neke jedinice?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nema organ bezbednosti takvu ulogu. S tim što može sa bezbednosne strane da savetuje komandantu i da daje određenu procenu kako misli da možda trebaju neki ljudi biti razmešteni, ako to njemu nešto znači za operativni rad i bilo šta. A ne mora da mu se to prihvati.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možemo li da pogledamo dva pasusa niže, molim vas, pasus koji počinje: "Pored jedinica Gardijske motorizovane brigade, odreda teritorijalne odbrane Vukovar i Leva Supoderica, borio se i veliki broj dobrovoljaca". Jeste li našli taj pasus?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: "Dobrovoljci su dolazili u grupama, pojedinačno i neorganizovano. Naša jedinica je imala velikih problema oko njihovog prijema, proveravanja, opremanja i uključivanja u borbu. Veliki broj dobrovoljaca dolazio je sa stranačkim obeležjima, što je u većoj meri moglo da se odrazi na red i disciplinu jedinica koje izvode borbena dejstva. Uz svakodnevni i odgovarajući rad, uspeali smo da sve dobrovoljce stavimo pod komandu JNA tj. Operativne grupe Jug." Zašto vi kažete "uspeali smo" - mi? Kakve veze ima sa vama ako ste vi organ bezbednosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovde se govori o komandi Gardijske brigade, ako vidite. Znači ja sam sad kao organ bezbednosti sastavni deo komande. Tu sam mislio i na organ za popunu, mobilizaciju, i na organ za moral, i na organ za pozadinu, i na štab. Jer, organ za popunu i mobilizaciju dobijao je, vršio je tu popunu, izbor ljudstva i tako redom, organ za pozadinu vršio je opremanje ljudstva, opremom, naoružanjem i tako dalje, organ za moral drugim pitanjima. Ja ovde govorim u množini za komandu Gardijske brigade. Govorim o komandi. Pa pošto sam ja sastavni deo komande, tu smatram i sebe kao organa bezbednosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sledeći pasus bavi se vladom, ja ću se kasnije na to vratiti, ali sada bih zamolio da pređemo na sledeću stranu na engleskom, a vas bih zamolio da pogledate ovo što je podvučeno: "Borbena dejstva jedinica Gardijske motorizovane brigade". Da li ste to našli?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, našao sam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mogu li da zaključim da vi kao organ bezbednosti niste igrali nikakvu ulogu u borbenim dejstvima, planiranju, u koordinaciji itd, tih borbenih operacija? Da li bi to bilo tačno? Da li možete da odgovorite na pitanje, a ne da čitate sa papira, molim vas?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam... Nisam imao nikakvu ulogu u planiranju, ali sam davao savjete i svoje predloge pred donošenje odluke, kako smatram da možda poneki zadaci trebaju biti riješeni, posebno oko... od onih iskustava koje sam ja doživio na terenu, kako bi neki zadatak bilo lakše riješiti, a da se ima što manje gubitaka. Nekad su ti moji predlozi prihvatani, nekad nisu, kako kad.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da pogledamo onda vaše učestvovanje, kako vi kažete: "Komanda OG Jug je redovno planirala borbena dejstva, međutim nije sve išlo po predviđenom planu. Dolazilo je do određenih poteškoća i opadanja borbenog morala. Prvi put se to dogodilo 6. oktobra ove godine kada sam lično išao u prvu borbenu liniju kako bih lično ohrabrio vojnike i starešine i dao im savete za dalji rad i tok operacije." I onda nam govorite o smrti vašeg vozača. Šta mislite kada kažete da ste im davali savete za dalji rad i tok operacije, ako ste vi tu samo kao organ bezbednosti? Da li je to izvan delokruga organa bezbednosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovaj pasus koji ste pročitali tog trenutka, tog dana 6. oktobra uvek ću se sećati, jer sam izgubio jednog časnog i poštenog čoveka koji nije imao čak kod sebe ni pušku nego je imao samo pištolj i bio je moj vozač i nije metka opalio u tom Vukovaru i nije ni zgazio nekoga. I zatekao sam se krećući se po jedinicama na komandnom mjestu Prvog motorizovanog bataljona kod majora Tešića. Tešić je tada mene informisao da trpi teške gubitke i da se vode teške borbe i da ima povređenih, čak i poginulih u rejonu druge čete, čini mi se, u ulici Svetozara Markovića. Komandir čete je tražio pomoć, a posebno za izvlačenje nekih povređenih vojnika. Ja sam slušajući to sve tada, to je bio početak tek borbe, odlučio da ostavim vozilo sa kojim sam ja... sa kojim sam ja došao. Moj vozač nije hteo da ostane bez mene, rekao je: "Idem i ja s vama, družo majore." I seli smo u neki transporter koji je trebao da izvuče te ranjenike. I sa nama je, znam ime i tog čoveka, krenuo Somborac, to je bio rezervni vodnik, i rekao je da on zna gde je taj rejon da bismo izvukli te ljude. I kad smo stigli blizu te kuće, mislim ja ne znam da li vam mogu to dočarati, pucalo se sa svih strana, u gradu je to teško se snaći. Nama je, kako smo mi hteli da skrenemo levo, da uđemo u dvorište, da zaklonimo taj transporter, jer smo naišli na jaku vatru, najednom na kapiji je bio isprečen neki... neko vozilo vojno, nismo mogli da prođemo, transporter se zaustavio, nije mogao da manevriše, pogoden je protivtenkovskom nekom granatom, ne znam šta je bilo, u prednju desnu stranu, i mi smo napustili transporter. Nije bio oštećen mnogo, možda je bila i tromblonska mina, ne... ne mogu sad da se setim, ali znam da je posle toga moj Popović pogoden snajperom. I da je bilo teško stanje kod te jedinice, znam kad sam posle u jednom podrumu našao komandira čete, ja sam tu ostao do uveče, da su vojnici bili u velikoj panici, da su ogromne snage koje na njih napadaju i da neće izdržati. Ja sam ih savetovao da će sigurno stići pojačanje i da ne smemo popustiti. Ako budemo počeli da bježimo, da ćemo dobiti mnogo veće probleme, i da će onda biti mnogo više mrtvih nego da ostanemo na položajima gde jesmo. Eto, to je ta uloga moja koja je tada bila.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ja vam kažem da se ponovljaju primeri da vi vršite kontrolu, *de facto* kontrolu nad drugima kao što je kontrola koju ste vršili nad

organom bezbednosti, i da je to samo još jedan takav primer. Da sada predemo, molim vas, tri pasusa niže, koji počinje sa: "Artiljerijske jedinice imaju važnu ulogu..." **SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:** Gospodine Moore, to je vaš zaključak, ali to nije... to ja... Nađite mi neki dokumenat da to piše da ja vršim bilo kakvu kontrolu. Ali mislim da je pomoć ranjenom vojniku, pomoć pružiti ranjenom vojniku i pomoć sačuvati vojnike da ih ne uhvati panika - zadatak svakog starešine, pa bez obzira da li je on organ bezbednosti ili je on na bilo kojoj funkciji. I ja sam tada i radio taj zadatak.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da se pozabavimo sa ovim vrlo brzo. Mislim da se to odnosi na jedan incident od 20. ili 21. oktobra kad se radilo o artiljerijskoj vatri koja nije pogađala ciljeve. Da li vidite ovu rečenicu koja počinje: "Artiljerijske jedinice su imale veliku ulogu u oslobađanju Vukovara, a bilo je i grešaka kada je tučeno po sopstvenim snagama. Posle onoga što sam video na prvoj liniji, pozvao sam komandanta i održao sam sastanke sa svim starešinama artiljerijskih jedinica i zahtevao da se greške isprave. Od tada nije bilo nikakvih grešaka u gađanju ciljeva." Da li se to odnosi na događaje od 20. odnosno 21. o kojem smo ovde čuli i koji se spominjao u ratnom dnevniku Gardijske brigade? Da li je to ono o čemu se ovde govori?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To se odnosi na taj događaj, ja sam ispričao sve što sam znao o tom događaju, i smatrao sam da je to sastanak tih, taj pukovnik je doveo ja mislim na tu osmatračnicu tada i komandante tih divizionara koji su trebali da posmotre i da, oni su više došli sa time da ubede mene da ja nisam u pravu. Ali su se uverili da sam bio u pravu. I zato sam napisao da je bio sastanak.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Nije li takođe tačno da je jednom prilikom, vezano za artiljerijsku vatra, da ste vi imali čini mi se kompjutersku kontrolu nad nišandžijama, nad haubicama, i da je jedno lice odbilo da da koordinate nišandžijama zbog zabrinutosti da bi ta vatra bila neprecizna, zar nije tako? On je odbio da da koordinate zato što je gađanje bilo toliko neprecizno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam potpuno razumeo to vaše pitanje, da vam kažem sledeće. Ja stvarno nisam artiljerijski starešina i znam šta je korektura pojam, i znam šta je preciznost gađanja, ali ne znam da radim sa artiljerijskim spravama i nikad nisam radio. Ali posmatrao sam mnoge vježbe, išao na razne taktičke zborove da sam... da su nam predstavljane i artiljerijske jedinice, mene kao slušaocu generalštabne škole i tako redom, i znači znam šta oni treba da rade. Ali nikad nisam kontrolisao nikakvu kompjutersku vatra haubica, niti sam ja za to stručno obučan, niti sam mogao to da radim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znači, vi nikada niste čuli za jednog oficira koji je odbio da da koordinate kako bi omogućio ispaljivanje artiljerijske vatre zbog toga što su rezultati gađanja bili toliko loši? Za to nikad niste čuli - da je gađanje bilo tako neprecizno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam ispričao da sam doživio neprecizno gađanje kad sam bio u rejonu prvog voda za protivteroristička dejstva, i da sam prikupio informacije od drugih koji su me informisali kad obilazim rejone da se oni... da oni misle da je neprecizno gađanje artiljerijskih jedinica Prve vojne oblasti. I zato sam ono uradio što sam vam ispričao, da ne ponavljam. Ali stvarno za ovo što vi govorite, ne mogu da se setim da sam, ne, ne, ne, ne, ne znam, ne mogu da se setim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da završimo sa ovim dokumentom i da pređemo na zaključke. Zamolio bih da pogledamo zaključke broj 5 i 6. To su vaši zaključci?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: "Veoma pozitivno je uticalo stavljanje svih grupa, pojedinaca i jedinica pod komandu OG Jug." Jeste li našli?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Našao sam taj zadatak. Pa, smatram da u toj zoni je bilo pozitivno da bude jedna komanda.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A onda broj 6. "Posebno je bio dobro organizovan i stručan rad starešina iz sastava organa bezbednosti Gardijske motorizovane brigade na obradi zarobljenika i u sprovođenju svih naređenih mera o bezbednosti u zoni izvođenja borbenih dejstava." Da li vi to kažete? Da li vi to kažete da je u stvari vaša jedinica bila posebno dobro organizovana i profesionalna?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam uvek mislio i sad mislim da su organi bezbednosti Gardijske motorizovane brigade radili stručno i kontrolisali svoju zonu koliko su mogli da izvrše svoje zadatke, da je bilo organizovano. I nisam imao nekih zapažanja koji su pokazivali neku neorganizovanost.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A obrada zarobljenika? To se događa 10. decembra?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, obrada zarobljenika, ovo sam prvenstveno mislio na... na obradu zarobljenika u toku izvođenja same deblokade kasarne i razoružanja paravojnih formacija, izvođenju borbenih dejstava, jer više od 18. nije bilo obrade zarobljenika, odmah je naređeno da se sve šalje u Sremsku Mitrovicu. Znači, nismo se bavili nekim razgovorima, informativnim prikupljanjem podataka, nego je što, odmah tog dana ide za Mitrovicu. A prije toga, isto smo trebali što pre slati zarobljenike u Šid, ali smo mogli sa njima obaviti informativni razgovor koji je bio značajan za nas - da utvrdimo ispred naših jedinica koje se snage nalaze, ako ti ljudi mogu da nam kažu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine, šta vi to kažete, da obrada zarobljenika, ovaj termin "obrada zarobljenika" se u stvari odnosi samo do 18. novembra? Kako biste onda nazvali uzimanje zarobljenika nakon 18. novembra?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, tada je bilo konkretno naređenje da se bez zadržavanja i bez ikakvih informativnih razgovora ljudi šalju u sabirni centar u Sremsku Mitrovicu, jer postoje organi koji će se tim pitanjem baviti. I prestala su borbena dejstva, i mi nemamo više potrebe da prikupljamo podatke o rasporedu paravojnih formacija ispred naših jedinica. Eto, to je tako bilo naređeno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li bih mogao da zvršim za danas sa sledećim pitanjem: Kada ste vi prvi put zaista čuli glasine da su izvršena zverstva na "Ovčari"?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam ozbiljno prvi put saznao za tu informaciju 1995. godine, a rekao sam, ne poričem da nije bilo glasina u nekim sredstvima štampe koju sam ja nazivao "žuta štampa", i tada je bilo mnogo dezinformacija u takvoj štampi koje su se odnosile na mene lično. Pokušali su jedni da me hvale, jedni da me kude, i tako redom. Znači, i ja sam se trudio da se ne bih zamario sa tim, da to mimoićem, da ne čitam. A najozbiljnije o tim informacijama saznao sam 1995. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li onda vi kažete da nijedan bivši oficir ili starešina ili bilo koji pripadnik bilo koje uprave nikada nije vas kontaktirao, gospodina Šljivančanina - načelnika organa bezbednosti Gardijske motorizovane brigade vezano znači zločine na "Ovčari"? Da li to vi kažete?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Prvi put ja sam sam tražio 1995. godine, kad sam čuo za to, da idem na razgovor kod načelnika Generalštaba i da se utvrdi o čemu se radi, radi istine i dostojanstva i da vidim koje mere treba da se preduzmu. Primio me načelnik Generalštaba, tražio sam da idem kod načelnika Uprave bezbednosti, on je preko sekretara rekao pozvaće me on kad bude trebalo. I prvi me put zvao na taj razgovor, ovo što ste... februar 1998. godine ja mislim da je bio, ako se ne varam. A išao sam i kod vojnog tužioca u Vojnom sudu generala... generala Obrenčevića, ako sam dobro zapamtio ime. I načelnik Generalštaba i general... vojni tužioc obećali su da oni znaju sigurno da se na mene to odnosi i da nisam ja takav čovek, ali da će oni preduzeti sve mjere što treba da se radi na tome, i da će se znati šta će se dalje raditi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: General Kadijević je bio čovek koga ste vipoznavali, koga ste poštovali i mislim da ste mu poznavali braću i porodicu. Nije li to tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: General Kadijević je bio čovek koga izuzetno i danas cijenim i poštujem, i znao sam odlično njegovu suprugu Ozrenku, braću, supruge njegove braće... nji... njihove braće i čitavu porodicu, mislim da je to jedna časna i čestita porodica.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li biste bili ljubazni da pogledamo tabulator 18 i 19... izvinite 17 i 18. U stvari to je samo tabulator 18 zbog onih problema sa prevodom koje sam spomenuo. Samo tabulator 18. Zamolio bih vas da pogledate datum u desnom uglu. Jeste li našli?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovde je akt na kome piše Sekretarijat za štampu Ministarstva spoljnih poslova, izvod iz novinskog članka, datum 21. novembar 1991. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zamolio bih vas da pogledate dokument koji se nalazi u tabulatoru 18. Nadam se da ćete tu naći verziju na engleskom jeziku, a nakon toga i prevod na BHS.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, da, imam. "General Veljko Kadijević", piše u naslovu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Moja je greška. Sada bih hteo da postavim pitanje. Ovde imamo jedno pismo koje nosi datum 9. decembar 1991. godine, a koje je upućeno u to vreme načelniku oružanih snaga generalu Kadijeviću, to je onaj isti gospodin o kome govorite tako pozitivno. Je li to tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Piše naslov "General Veljko Kadijević".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Prvi pasus govori o... Izgleda da gospodin Lukić ima još jedan prigovor.

ADVOKAT LUKIĆ: Nemam prigovor. Vidim da gospodin Šljivančanin ispred sebe drži englesku verziju, a znam da nije baš toliko dobar poznavalac engleskog, pa sam samo zamolio da okrene sledeću stranicu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Da li sada imate verziju na BHS-u? Čini mi se da imate?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, imam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Da se onda sada vratimo na tekst. Dakle, to je pismo upućeno od strane Britanskog medicinskog udruženja (BMA, British Medical Association) generalu Kadijeviću. Hteo bih da pogledamo drugi pasus: "Pišem vam sa molbom da mi dostavite informaciju o sudbini oko 500 pacijenata i medicinskog osoblja koje je Jugoslovenska narodna armija evakuisala iz Vukovarske bolnice prošlog meseca. U trenutku kada je vojska ušla u Vukovar, procenjuje se da je otprilike 440 pacijenata bilo lečeno u bolnici od strane oko 320 zaposlenih. Dosad je samo 128 pacijenata i 72 zdravstvena radnika vraćeno hrvatskim vlastima. Imamo informaciju da su vršilac dužnosti načelnika bolnice doktor Vesna Bosanac i njen pomoćnik doktor Njavro odvedeni u zatvor u Sremskoj Mitrovici zajedno sa ranjenim novinarom Sinišom Glavaševićem i njegovim kolegom iz Srbije Branimirom Polovinom. Izgleda da su ostali pacijenti i osoblje očigledno nestali. Dokazi koje je podnela organizacija *Amnesty International* ukazuju na to da sve strane u sukobu čine zverstva uključujući i vansudska pogubljenja ili samovoljno i namerno ubijanje nenaoružanih civila, ranjenih boraca ili onih koji su se predali. Tražimo pomoć od vlasti u Beogradu da utvrdimo gde se nalaze oni koji su radili u Vukovarskoj bolnici ili koji su tamo bili lečeni, i zahtevamo vašu hitnu saradnju po tom pitanju." Dakle, ovo je pismo koje je uputila Britansko medicinsko udruženje (BMA), upućeno je Kadijeviću i on se konkretno pita za onu evakuaciju za koju ste vi bili odgovorni. Da li vi kažete da Kadijević nikada sa vama nije razgovarao o opštim problemima koji su mogli da nastanu tokom evakuacije iz Vukovara?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, gospodine Moore, vi ste rekli da sam ja bio odgovoran za neku evakuaciju. Ja nisam bio odgovoran ni za jednu evakuaciju, pa ni Vukovarske bolnice. Ja sam radio samo zadatke po pitanju bezbednosti i od toga ne bježim. General Kadijević mene nikada nije zvao po ovim pitanjima, niti sam sa njim vodio bilo kakav razgovor o ovome. I ovo pismo koje ste sad pročitali, ja sam ovde dobio uz dokumenta koja sam dobio kad sam došao u pritvor u Hagu. I sad ga vidim, ovo što vi čitate. I tada nisam znao za ovakvo pismo da postoji, niti sam bilo kad na ovu temu vodio razgovor sa generalom Kadijevićem.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, da li bi ovo bilo odgovarajuće vreme?

SUDIJA PARKER: Mislim da vreme izmiče, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Suviše sporo ide.

SUDIJA PARKER: Suviše sporo, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, odgovori su isuviše dugi. A ja ne želim da budem nepristojan prema gospodinu Šljivančaninu i zbog toga idemo tako sporo.

SUDIJA PARKER: Odgovori su svakako povremeno dugi, kao što su i neka pitanja, i kao što je opseg onoga što vi želite da obuhvatite. Nastavljamo sa radom sutra u 14.15 časova, verujem da će to biti u Sudnici broj 1. Vidim da svi žele nešto da kažu. Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Ja sam već razgovarao sa gospodinom Mooreom. Meni je samo tehničko pitanje. Da li će eventualno sutra završiti zbog sledećeg svedoka? On je meni nagovestio da će svakako otprilike sutra ceo dan da ispituje, pretpostavljam da nije promenio svoj ritam i plan ispitivanja. Da li da planiramo za sledeći dan uopšte da dovodimo svedoka ili ne? S obzirom da će biti verovatno i neki *re-direct* [dodatno ispitivanje], pa u tom smislu sam hteo da pitam sad gospodina Moorea.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, možete li da pomognete u ovome?

TUŽILAC MOORE: Da, mogu. Ja sam nagovestio svom uvaženom kolegi da mislim da ću završiti u sredu. Časni Sud je možda u pravu po pitanju prevelikog opsega, ali situacija je takva da imamo još neke teme koje treba pokriti. Ja sam želeo da prvo prođem kroz ove dokumente, a onda da se nadovežem na više, da kažem, više činjenične dokaze. Ja ću pokušati da kroz to prođem što brže mogu. A jedini način da to brzo uradim...

SUDIJA PARKER: Da li će to onda znači da će biti četvrtak, gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Nadam se da ću završiti sa unakrsnim ispitivanjem sutra, ali može se dogoditi da ćemo zaći i u četvrtak, iako ja ne želim da se to dogodi.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Lukiću, vaš svedok će dakle doći u četvrtak, a ne sutra, čak i ako izgubimo nešto vremena ukoliko gospodin Moore prevaziđe svoje probleme. A sada gospodin Borović?

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, danas sam vrebao trenutak da se završi neka celina, pa da se izjasnim na odgovor Tužilaštva povodom podneska Odbrane o uvođenju dokumenata, za šta postoji neki rok od sedam dana - on pada sutra. Pa bih zamolio časni Sud da mi da priliku da iznesem taj svoj stav povodom... Ne danas, nisam mislio danas. Kada je sutra najzgodnije? Da li pre saslušanja Šljivančanina, ili da sačekam na kraju? Čisto da blagovremeno... Trajalo bi veoma kratko.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, već smo premašili predviđeno vreme za 10 minuta, čime smo odložili i početak narednog suđenja za 10 minuta. Ne predlažemo da se prekine svedočenje gospodina Šljivančanina da bismo se bavili pitanjem prijema dokumenata. Ali čim se završi sa njegovim svedočenjem, dozvolićemo, ali ne više od 10 minuta za sve podneske vezano za to pitanje.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala, hvala, časni Sude.

